

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3243/2016. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz eljárás megszüntetéséről	1374
3244/2016. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1376
3245/2016. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1382
3246/2016. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1384
3247/2016. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1390
3248/2016. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1392
3249/2016. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1395
3250/2016. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1399
3251/2016. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1403

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3243/2016. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 12. § (1) bekezdésének *l)* pontja „dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenység” szövegrésze, a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény 2. § (3) bekezdése, 3. § 11, 12. és 13. pontjai, 4/A. §-a, II. fejezet 3. címe és 10/A. §-a, továbbá a 29. § szövegéből a „4/A. §-a” szövegrész, a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény 10/D. §, valamint a 4. § (1) bekezdés „továbbá 10/D. §” szövegrésze, és a 11. § (1) bekezdés „vagy a 10/D. §-ban” szövegrésze, valamint a dohánytermék-kiskereskedelem integrált ellátásához szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2014. évi XCV. törvény 2. § (3) bekezdése, 5. §-a, 6. §-a, a 7. §-ból a 2012. évi CXXXIV. törvény 15/E. § (2)–(6) bekezdéseit megállapító rendelkezések, a 10–12. §-ok és a 19. § utolsó mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Három, dohánytermék nagykereskedelmi tevékenységet folytató gazdasági társaság (a továbbiakban: indítványozók) igazolt jogi képviselőjük útján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságon. A panaszosok indítványukban az alábbi törvényi rendelkezések alaptörvény-ellenességének a megállapítását és kihirdetésükre visszamenőleges hatályú megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól:
 - a) a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 12. § (1) bekezdése *l)* pontjának „dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenység” szövegrésze;
 - b) a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény 2. § (3) bekezdése, 3. § 11, 12. és 13. pontjai, 4/A. §-a, II. fejezet 3. címe és 10/A. §-a, továbbá a 29. § szövegéből a „4/A. §-a” szövegrész;
 - c) a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény 10/D. §, valamint a 4. § (1) bekezdés „továbbá 10/D. §” szövegrésze, és a 11. § (1) bekezdés „vagy a 10/D. §-ban” szövegrésze;
 - d) a dohánytermék-kiskereskedelem integrált ellátásához szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2014. évi XCV. törvény 2. § (3) bekezdése, 5. §-a, 6. §-a, a 7. §-ból az Fdvtv. 15/E. § (2)–(6) bekezdéseit megállapító rendelkezések, a 10–12. §-ok és a 19. § utolsó mondata.
- [2] Az indítványozók a dohánytermék nagykereskedelemre vonatkozó törvényi szabályozás átalakítását, a dohánytermék nagykereskedelem – indítványukban állított – állami monopóliumának bevezetését sérelmezték.
- [3] A panaszosok a támadott törvényi rendelkezéseket több alaptörvényi rendelkezéssel is ellentétesnek ítélték. E körben hivatkoztak az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásban foglalt, az értékteremtő munkára vonatkozó rendelkezésének, a B) cikk (1) bekezdésének (a bizalomvédelem követelményének), az M) cikk (1) és (2) bekezdésének, a XII. cikk (1) bekezdésének, a XIII. cikk (1) bekezdésének és a XV. cikk (2) bekezdésének a sérelmére.
- [4] Az indítványozók a kifogásolt szabályozást ellentétesnek találták továbbá az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 4. cikk (3) bekezdésével, 34. cikkével, 102. cikkével és a 106. cikk (1) bekezdésével, továbbá

az Európai Unió Bírósága irányadó joggyakorlatával is. Az indítványozók az Emberi Jogok Európai Egyezménye első kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkében foglalt rendelkezéssel („a tulajdon védelméhez való joggal”) is ellentétben állónak látták a támadott szabályozást; hivatkoztak az Emberi Jogok Európai Bírósága által a *Vékony kontra Magyarország* ügyben meghozott döntésre.

- [5] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság eljáró tanácsa elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát vizsgálta. Megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel a befogadhatóság követelményeinek, ezért azt befogadta. Ezt követően az indítványozók a 2016. szeptember 29-én kelt beadványukban az Ügyrend 67. § (1) bekezdés [helyesen: (2) bekezdés] c) pontja alapján az indítványukat visszavonták.
- [6] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a értelmében – az ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen, a nyilvánvalóan okafogottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti.
- [7] Az Ügyrend 67. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság végzésben megszüntetheti az eljárást a nyilvánvalóan okafogottá váló ügyek esetén, a 67. § (2) bekezdésének c) pontja alapján pedig okafogottá válik az indítvány különösen, ha az indítványozó indítványát visszavonta.
- [8] Az Alkotmánybíróság az indítvány visszavonására figyelemmel a rendelkező részben foglaltak szerint az eljárást megszüntette.

Budapest, 2016. november 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1845/2015.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3244/2016. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.866/2015/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és a Kúria Pfv.IV.20.866/2015/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint az ítélet sérti az Alaptörvény II. cikkét, a VI. cikk (1) bekezdését, valamint a IX. cikk (4) bekezdését.
- [2] 1.1. Az indítványozó által előadott, illetőleg a bíróság által megállapított tényállás szerint az indítványozó és társai (a továbbiakban: indítványozó, illetőleg civil szervezet) körében a 2000-es évek elején felmerült a gondolata annak, hogy Mohácson Trianon-emlékművet állíttassanak. Az emlékmű ötletével a település önkormányzata is egyetértett. A képviselő-testület több, a városhoz kötődő művészt kért fel, hogy készítse el az emlékmű tervét, végül 2005 márciusában négy javaslatot bírált el, köztük az egyik az indítványozó és társai által javasolt alkotás volt. A pályamunkákat egy képző- és iparművészeti lektorátus értékelte, és a szakemberek az egyik pályázó művész elképzelését ítélték a legjobbnak.
- [3] Mivel a képviselő-testület nem az indítványozó és társai által támogatott javaslatot választotta, ezért az indítványozó 2006 januárjában társaival együtt aláírásgyűjtésbe kezdett a városban a civil szervezetük terve mellett. Az aláírásgyűjtés egy hétig tartott, 2050 fő írta alá az aláírásgyűjtő ívet. Helyi népszavazás kiírására végül nem került sor, azonban a tárgyban tartott közvélemény-kutatás a szakmai zsűri által javasolt, és a képviselő-testület által kiválasztott művet támogatta.
- [4] Az indítványozó ebbe nem tudott beletörődni. Úgy vélte, hogy a képviselő-testület jogot sértve szorította háttérbe a civil szervezet tervét, a pályázat szabálytalan volt, így eredménye érvénytelen. Vitatta a közvélemény-kutatás szabályszerűségét és eredményét is. A Trianon-emlékmű létesítése miatt az indítványozó és a település polgármestere – a peres eljárás alperese, a továbbiakban: alperes – között a viszony elmérgesedett, közöttük 2006-tól kisebb-nagyobb összeütközések történtek, illetve több (mind polgári, mind büntető) eljárás is indult.
- [5] 1.2. A jelen alkotmányjogi panasz közvetlen előzménye a település hetilapjában megjelent cikk volt, melyet az alperes polgármesterként írt.
- [6] Az indítványozó (a bírósági eljárás során felperes) a cikk miatt annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperes megsértette a jó hírnevét, és becsületét a cikkben használt kifejezésekkel, kijelentésekkel. Kérte továbbá, hogy a bíróság az alperest a további jogsértéstől tiltsa el, kötelezze elégtételadásra, valamint 1 000 000 Ft vagyoni, illetve ugyanennyi nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

- [7] A Pécsi Törvényszék 11.P.21.218/2011/10. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes az indítványozó becsületehez, valamint jóhírnévhez kapcsolódó személyhez fűződő jogát megsértette; az alperest eltiltotta attól, hogy a továbbiakban az indítványozóra sértő kijelentéseket tegyen; az alperest írásbeli bocsánatkérésre kötelezte; az indítványozó részére nem vagyoni kártérítést állapított meg, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította.
- [8] A Pécsi Törvényszék ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. A Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.531/2012/7. számú részítéletében az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében részben megváltoztatta. Megállapította, hogy a kifogásolt cikkben az alperes megsértette az indítványozó becsületét azokkal a kijelentéseivel, melyek szerint a felperes „szerencsétlen flótás”, illetve „szerencsétlen együgyű”. A másodfokú bíróság mellőzte az alperes eltiltását a felperesre nézve a sértő kijelentések tételétől, helyette az alperest a további jogsértéstől tiltotta el. Mellőzte továbbá az alperes bocsánatkérésre kötelezését, helyette kötelezte az alperest, hogy az önkormányzati hetilapnak az ítélet jogerőre emelkedését követően megjelenő számában a bíróság által meghatározott szöveggel közleményt tegyen közzé saját költségén, kommentár nélkül. Ezen felül az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította.
- [9] A Pécsi Ítéltábla részítélete folytán megismételt eljárás eredményeképp a Pécsi Törvényszék 19.P.20.172/2013/21. számú ítéletében megállapította, hogy az alperesi cikk a több száz alaptalan rágalmozó feljelentésre vonatkozó valótlan ténynek az állításával megsértette az indítványozó jóhírnévét. Az elsőfokú bíróság ezen felül 300 000 Ft nem vagyoni kártérítést állapított meg az indítványozó javára, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította.
- [10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.007/2015/5. számú ítéletével – a település hetilapja nevének pontosítása mellett – helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, a perköltség viselése tekintetében azonban – az alperes javára – megváltoztatta azt. Az ítéltábla határozata indokolásában kifejtette többek között azt, hogy nem iratellenes az az elsőfokú ítéleti megállapítás, hogy a peres felek közötti rossz viszony eredője a trianoni emlékmű körül kialakult nézeteltérés volt. Nem értett egyet azzal az alperesi kifogással, hogy az alperes magatartása csupán reakció volt. Megállapította az ítéltábla, hogy a cikk megjelenéséig ténylegesen öt eljárás indult meg, így az írásban közölt több száz eljárás nem felelt meg a valóságnak. Kimondta azt is, hogy az alperesi cikkben szereplő, az eljárások számszerűsíthető nagyságrendjére vonatkozó költői túlzást a közszereplő sem köteles tűrni.
- [11] 1.3. A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset teljes elutasítását kérte.
- [12] A Kúria – indítványozó által támadott – Pf.V.20.866/2015/8. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és az indítványozó keresetét teljes egészében elutasította.
- [13] Indokolásában rámutatott arra, hogy a jóhírnév sérelmének megállapítására a valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó, sértő tartalmat hordozó tény állítása, híresztelése alkalmas. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal a tekintetben, hogy az alperes nem az önkormányzat képviselőjében járt el, hanem saját véleményét fogalmazta meg. Az alperes érveire reagálva hangsúlyozta azt is, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni a személyhez fűződő jogsértés miatti igényérvényesítés esetén a kölcsönösen elkövetett jogsértések egymással való összefüggéseit. Ugyanakkor az, hogy valaki egy jogsértő nyilatkozatra reagál jogsértő kijelentéssel, nem ad felmentést a személyiségi jogsértés jogkövetkezményei alól; minden esetben a kifogásolt közlést kell vizsgálat tárgyává tenni. Ennek megfelelően a Kúria azt vizsgálta, hogy az alperesnek a per tárgyát képező azon kijelentése, hogy az indítványozó több száz alaptalan feljelentést tett ellene és mások ellen, megalapozza-e a személyhez fűződő jog sérelmét. A Kúria egy korábbi kúriai döntésre utalva kimondta: a peres fél olyan – tényeken alapuló – nyilatkozata, hogy a másik fél mindenkit feljelent, vélemény, ezért nem alkalmas a jóhírnév sérelmének megállapítására. Ennek megfelelően a konkrét ügyben megállapította, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi, így adott esetben a téves vagy túlzó vélemény közlése sem eredményez jogsértést. A Kúria szerint az alperesi cikk vizsgált közlése az indítványozó magatartását értékelő, való tényekből levont következtetést kifejező vélemény volt, ami nem alapozza meg a helyi közéletben aktívan részt vevő indítványozó jóhírneve megsértésének megállapítását. A fentieken túl a Kúria vizsgálta azt is, hogy az indítványozó a cikk közléseivel okozati összefüggésben elszenvedett-e olyan nem vagyoni kárt, mely a kárigényét megalapozza; ezt azonban nem látta kellően alátámasztottnak. Erre tekintettel a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és az indítványozó keresetét teljes egészében elutasította.

- [14] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.IV.20.866/2015/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert az szerinte sérti az Alaptörvény II. cikkét, a VI. cikk (1) bekezdését, valamint a IX. cikk (4) bekezdését.
- [15] 2.1. Indítványában ismertette az alperes és közte kialakult peres eljárás előzményeit, illetve előadta, hogy álláspontja szerint a Kúria figyelmen kívül hagyta az első- és másodfokú bíróság által feltárt tényállást, és iratellenes döntést hozott. Előadta, hogy az alperes cikke csak valótlan tényállításokat és becsületét sértő jelzőket tartalmaz, melyek alapján a cikk olvasóiban az a benyomás alakulhat ki az indítványozóval kapcsolatban, hogy nem beszámítható, cselekedetei következményeivel nem tud számolni. Az indítványozó szerint a Kúria a támadott döntéssel a véleménynyilvánítás szabadságára hivatkozva súlyosan megsértette az emberi méltóságát. Hangsúlyozta azt is, hogy a cikk megjelenésekor – szemben a Kúria állításával – nem volt közszereplő. Kérelme alátámasztásául a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatra is hivatkozott.
- [16] 2.2. Az indítványozót az Alkotmánybíróság főtítkára hiánypótlásra hívta fel, melyben tájékoztatta arról, hogy a beadvány nem tartalmaz kellő alkotmányossági szempontú indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés az Alaptörvény megjelölt cikkeit miért és mennyiben sérti. Felhívta az indítványozó figyelmét arra is, hogy az indítvány indokolásának célszerű kitérnie az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott valamennyi rendelkezésére.
- [17] 2.3. Hiánypótlásra történt felhívását követően az indítványozó kérelmét kiegészítette: azt kifogásolja, hogy a Kúria a támadott ítéletben az alperesi cikkben foglaltakat véleménynek minősítette. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a sérelmes cikkben használt kifejezések súlyosan dehonesztálóak rá nézve, emberi méltóságát és becsületét sértik, ezt pedig a Kúria figyelmen kívül hagyta. Álláspontja szerint „a becsület a személyről a társadalomban kialakult értékítélet, amelynek kedvezőtlen megváltoztatása a becsület sérelmét jelenti”. Az indítványozó szerint minden közlés – függetlenül annak megjelenési formájától –, mely valakiről a valós társadalmi értékének meg nem felelő véleményt tartalmaz, a becsület sérelmét jelenti. A véleménynyilvánítás – különösen a közéleti vitában kifejtett vélemény – ugyanakkor önmagában nem okozza az emberi méltóság sérelmét, még ha az egyénre nézve sérelmes is. Az indítványozó szerint azonban az adott esetben a Kúria a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével, és az indítványozó keresetének elutasításával figyelmen kívül hagyta a cikkben használt – emberi méltóságot sértő – kifejezéseket, az indítványozó állítólagos több, mint száz alaptalan, rágalmazó feljelentésével kapcsolatban megállapított tényeket, és való tényekből levont következtetést megfogalmazó véleményként nem tartotta az alperesi cikket jogsértőnek. Az indítványozó hangsúlyozta azt is, hogy a véleménynyilvánításnak az emberi méltóság korláta lehet, és a hamis tények állítása nem áll alkotmányos védelem alatt. Minderre tekintettel a Kúria döntése ellentétes az Alaptörvény II. cikkével, VI. cikk (1) bekezdésével, valamint IX. cikk (4) bekezdésével.
- [18] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [19] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indoklással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [20] 4. A határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem befogadható.
- [21] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak.
- [22] Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, mint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó hivatkozást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; megjelölte a Kúria Pfv.IV.20.866/2015/8. számú ítéletét, melyet alaptörvény-ellenesnek tart [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, így az Alaptörvény II. cikkét, VI. cikk (1) bekezdését, IX. cikk (4) bekezdését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; elő-

adta az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének lényegét és indokát adta, hogy a sérelmezett bírói döntés az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel miért és mennyiben ellentétes [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]; továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő a bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

- [23] 5. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság formai feltételeinek vizsgálatát követően az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 27. § és 29. §-a szerinti tartalmi követelményeit vizsgálta.
- [24] 5.1. Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [25] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette, alkotmányjogi panaszát a Kúria felülvizsgálati jogkörében hozott ítélete ellen terjesztette elő, további jogorvoslat nincsen számára biztosítva; továbbá az alkotmánybírósági eljárás alapjául szolgáló ügyben félként szerepelt, ezért az Abtv. 27. §-a, és az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak és nyilvánvalóan érintettnek tekinthető.
- [26] 5.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [27] 5.3. Az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá: az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése értelmében a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a véleménynyilvánítás szabadsága és a jó hírnév védelme összefüggései vonatkozásában [többek között: 36/1994. (IV. 24.) AB határozat, 7/2014. (III. 7.) AB határozat, 13/2014. (IV. 18.) AB határozat stb.], melyet a jelen ügyben is irányadónak tekintett. Az Alkotmánybíróság a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdéséből is kitűnően az emberi méltóságból fakadó becsületvédelem, jó hírnév és az állami intézményekbe vetett közbizalom a vélemény-szabadság és így a közügyeket érintő szólás alkotmányosan igazolható korlátját jelenti. Nyilvánvaló emellett az is, hogy nem a közéleti véleménynyilvánítás szabadságával él, aki a másik személy emberi mivoltában való megalázása érdekében használ súlyosan bántó, vagy sértő kifejezéseket. Ennek megfelelően az emberi státuszt közvetlenül megtestesítő emberi méltóság a közéleti vita szabadságának határvonalát jelöli ki” (Indokolás [29]).
- [28] Az Alkotmánybíróság kimondta azt is, hogy „[a]z értékítéletre, az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul. [...] A véleménynyilvánítási szabadság nem ilyen feltétlen a tényállítások tekintetében. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki a becsületsértésre alkalmas valótlan tények közlésére akkor, ha a nyilatkozó személy kifejezetten tudatában van a közlés valótlanosságának (tudatosan hamis közlés) vagy foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. A véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. Ezen túlmenően a szabad véleménynyilvánítás olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és a valótlan tények közlésének elkerülése érdekében bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében.”
- [29] 5.4. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróságnak tehát azt kellett vizsgálnia az alkotmányjogi panasz alapján, hogy az alperes Kúria által „való tényekből levont következtetést megfogalmazó” véleménynek minősített kijelentése valójában nem értékítélet, hanem tényállításnak kell tekinteni, és ebből következően arra szigorúbb mércének kell vonatkoznia.

- [30] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének [...]. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „a tényállás feltárása, a bizonyítékok mérlegelése és ennek alapján a következtetések levonása a rendes bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel” {3250/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [11]; 3239/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [14]; 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [31] Az Alkotmánybíróság szerint az indítvány annak megállapítására irányul, hogy a sérelmes alperesi kijelentés nem értékítéletnek, hanem tényállításnak minősül, ez viszont a fentieknek megfelelően a rendes bíróságok mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés {Hasonlóan lásd: 3147/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [23]–[26]}.
- [32] Az Alkotmánybíróság a fentiekben kifejtettek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely érdemi alkotmánybíróági eljárásra okot adhatna, illetve nem észlelt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet sem.
- [33] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában támasztott követelménynek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [34] Az alkotmányjogi panasz visszautasításával nem értek egyet.
- [35] A többségi végzés az alkotmányjogi panaszt azon az alapon utasítja vissza, hogy „az indítvány annak megállapítására irányul, hogy a sérelmes alperesi kijelentés nem értékítéletnek, hanem tényállításnak minősül, ez viszont a fentieknek megfelelően a rendes bíróságok mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés {hasonlóan lásd: 3147/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [23]–[26]}”.
- [36] Az indokolás emellett rögzíti, hogy „[a]z Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a véleménynyilvánítás szabadsága és a jó hírnév védelme összefüggései vonatkozásában [többek között: 36/1994. (IV. 24.) AB határozat, 7/2014. (III. 7.) AB határozat, 13/2014. (IV. 18.) AB határozat stb.], melyet a jelen ügyben is irányadónak tekintett.” A hivatkozott 13/2014. (IV. 18.) AB határozat ugyanakkor a fentiekhez képest részben eltérő megközelítést választ, amely nem zárja ki teljesen tényállítás-véleménynyilvánítás kérdésében történő alkotmánybíróági állásfoglalást: „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanakkor a jelen ügyben felmerülő kérdések alkotmánybíróági értékelése nem haladja meg az Alaptörvényben az Alkotmánybíróság számára kijelölt alkotmányossági szempontú felülvizsgálat határait. Ennek oka, hogy a közéleti vita során elhangzottak bírálatként, avagy tényállításként értékelése, és az ahhoz kapcsolódó jogalkalmazói jogértelmezés közvetlenül befolyásolják a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését” (Indokolás [51]).
- [37] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bíróági eljárásokban annak a kijelentésnek a tényállításként vagy értékítéletként minősítése volt kérdés, hogy az indítványozó „már több száz alaptalan rágalmozó feljelentést tett a város képviselője, jegyzője és még ki tudja ki ellen”. A Pécsi Törvényszék azt állapította meg, hogy az alperesi cikk a több száz alaptalan rágalmozó feljelentésre vonatkozó valótlan ténynek az állításával megsértette az

indítványozó jóhírnevét. Pécsi Ítéltábla – ezzel lényegében egyetértően – rámutatott, hogy a cikk megjelenéséig ténylegesen öt eljárás indult meg, így az írásban közölt több száz eljárás nem felelt meg a valóságnak; ítéletében kimondta azt is, hogy az alperesi cikkben szereplő, az eljárások számszerűsíthető nagyságrendjére vonatkozó költői túlzást a közszereplő sem köteles tűrni. A Kúria szerint azonban – az első- és másodfokú bíróság értelmezésével szemben – az alperesi cikk vizsgált közlése az indítványozó magatartását értékelő, való tényekből levont következtetést kifejező vélemény volt, ami nem alapozza meg a helyi közéletben aktívan részt vevő indítványozó jóhírneve megsértésének megállapítását.

- [38] Mindezekre tekintettel indokoltnak láttam volna, hogy az Alkotmánybíróság a jelen ügyben – érdemi eljárás keretében – kibontsa azt a szempontrendszert, amely szerint egy kijelentés tényállításként vagy értékítéletként minősíthető, s ez alapján megvizsgálja, hogy a Kúria ítéletébe foglalt értelmezés az irányadó szempontoknak megfelel-e.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/549/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3245/2016. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Nyíregyházi Járásbíróság 34.B.756/2014/15. számú ítélete és a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.648/2015/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a Nyíregyházi Járásbíróság 34.B.756/2014/15. számú ítéletével – más személy mellett – az indítványozót bűnösnek mondta ki tártstettesként elkövetett rongálás vétségében, ezért őt 10 hónap, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre és 300 000 Ft összegű pénzbüntetésre ítélte. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.648/2015/4. számú ítéletében az elsőfokú ítéletét – az abban megállapított tényállást kiegészítve – a büntetést kiszabó részében megváltoztatta (enyhítette).
- [2] Az alapügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállás lényege szerint az indítványozó és vádlott-társa 2012. március 5. napján egy nyilvántartott régészeti lelőhely területén a náluk lévő fémdetektorral különböző régészeti leletek után kutattak, amelyek során ásóval több leletet kiemeltek a földből. Az indítványozó és vádlott-társa ezen megatartásukkal „megrongálták a régészeti lelőhelyet és annak eddig kutatatlan területét sértették meg, mert az innen elvitt régészeti tárgyak az eredeti kontextusból kikerülve soha többet nem adnak tudományos információt a területre vonatkozóan, másrészt a vádlotti magatartás következtében előkerült régészeti tárgy is elveszítette azt a régészeti történeti kontextust, amiben értelmezhetővé válna, még ha magához a tárgyhoz hozzá is jut a közgyűjtemény.
- [3] Az első és másodrendű vádlottak régészeti lelőhely megrongálása esetében a károkozás hatványozott, mert a kincskeresés módszerével megszerzett tárgyak minden, a tudományos értelmezésükhöz szükséges, és nélkülözhetetlen régészeti összefüggésüket elveszítik, a régészeti lelőhely pedig soha többet nem értelmezhető az ott, egyébként sértetlen körülmények között teljesnek tekinthető történeti-régészeti összefüggésben.” (Nyíregyházi Járásbíróság 34.B.756/2014/15. számú ítélete, 3. o.)
- [4] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében kifejtette, hogy a Nyíregyházi Járásbíróság 34.B.756/2014/15. számú ítélete és a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.648/2015/4. számú ítélete az Alaptörvény a XXVIII. cikk (1) bekezdését sértik.
- [5] Az indítványozó érvelése szerint a tisztességes eljáráshoz való jogának (valamint az alaptörvényi rendelkezés megjelölése nélkül említett) védelemhez való jogának sérelmét okozta, hogy az eljáró bíróságok ítéleteikben nem állapították meg sem a rongálás mibenlétét (miben nyilvánult meg az értékcsökkenés), illetve a rongálási kár nagyságát, összegét sem, hiszen álláspontjuk szerint ez „relevanciával nem bír, mivel a régészeti lelőhely megrongálása esetén a kár összege nem tényállási elem.” (Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.648/2015/4. számú ítélete, 5. oldal). Az indítványozó érvelése szerint a büntetőeljárást úgy folytatták le ellene, hogy annak során nem értesült arról, hogy pontosan milyen magatartása minősül rongálásnak és azzal pontosan milyen összegű kárt okozott. Álláspontja szerint az ügyben beszerzett szakértői vélemény sem válaszolt meg az említett kérdéseket. Ennek eredményeként nem volt lehetősége hatékonyan védekezni az eljárás során, mivel az említett tények és információk hiányában nem tudta kifejteni álláspontját sem, ezáltal sérült a hatékony védekezéshez való joga, a fegyverek egyenlőségének elve és ezáltal az eljárás tisztességessége.
- [6] Az indítványozó vitatta továbbá az eljáró bíróságok azon megállapítását, hogy az eljárás tárgyát képező bűncselekmény esetén a kár összege nem tényállási elem. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy a rongálás bűncselekménye a vagyon elleni bűncselekmények körébe tartozik, így a 0 Ft összegű kár nem értelmezhető, annak

legalább az 1 Ft-ot (vagy 50 001 Ft-ot) el kell érnie, ez következik a büntetőjog „alapelvéből annak szellemiségéből”.

- [7] Mindezekre figyelemmel az indítványozó kérte az említett ítéletek alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [8] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [9] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőn belül terjesztette elő.
- [10] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, illetve a sérelmezett bírói döntéseket, és kifejezetten kéri azok megsemmisítését. Ugyanakkor az indítványozó érvelése nem tartalmazza a megjelölt alapjogok sérelmének lényegét, illetve az indítványozó alkotmányjogilag releváns indokolást sem fejt ki.
- [11] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság a büntetőeljárás során beszerzett bizonyítékokat a bíróságtól eltérő módon értékelje, illetve a bíróság által megállapított jogi minősítést felülvizsgálja. Az Alkotmánybíróságnak ugyanakkor az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető tehát a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálata eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára sem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [12] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó által kifejtettek valójában nem alkotmányjogi panasz, hanem – meghatározott további feltételek teljesítése esetén – a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény szerinti felülvizsgálati eljárás kezdeményezésére lehetnek alkalmasak.
- [13] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panaszában nem jelölte meg az általa felhozott alapjogok sérelmének lényegét, illetve az indítványozó alkotmányjogilag releváns indokolást sem fejtett ki, így nem teljesítette az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [14] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/819/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3246/2016. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.38.136/2015/25. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság – jogi képviselője útján – 2016. augusztus 4-én az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Kúria Kfv.III.38.136/2015/25. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel az véleménye szerint ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, ezen belül is a jogállamisághoz tartozó jogbiztonság elve részének minősülő visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmával; az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével (a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal, ezen belül is konkrétan az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való joggal és a fegyveregyenlőség elvével); az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével, vagyis a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való joggal és a jogorvoslathoz való joggal; továbbá az Alaptörvény E) cikk (2) és (3) bekezdésével, valamint az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdésével.
- [2] 2. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírósági eljárás felperese, egy gyógyszer-nagykereskedelemmel foglalkozó kft.; az alapul fekvő jogvita alapja a következő tényállás volt. A panaszos jogi személy székhelyén, illetve telephelyén a perbeli alperes, az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (a továbbiakban: OGYÉI) jogelődje, a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet (a továbbiakban: GYEMSZI) Országos Gyógyszerészeti Intézet (a továbbiakban az alperes vonatkozásában együtt: gyógyszerhatóság) 2013. január 15–17. napján helyszíni ellenőrzéseket folytatott. Az alperes a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 94. § (1) bekezdésének *b*) pontja és (2) bekezdésének *b*) pontja alapján a hatósági helyszíni ellenőrzést lezárta, és 2013. január 21-én hivatalból eljárást indított a felperes gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységének ellenőrzése iránt. Az alperes az eljárás megindításának napján, 2013. január 21-én hozott OGYI/2792-2/2013. számú végzésével a végzésben tételesen meghatározott hiányosságok megszüntetéséig elrendelte a felperes gyógyszer-nagykereskedelmi engedélyének határozatlan ideig történő felfüggesztését. A felperes nem élt jogorvoslattal, hanem a hiányosságok elismerése mellett vállalta azok megszüntetését, 2013. január 25-én pedig arról tájékoztatta az alperest, hogy a felfüggesztő végzésben foglalt hiányosságokat megszüntette, ezért kérte a felfüggesztés megszüntetését. Ennek a gyógyszerhatóság egy újabb, 2013. január 28-án tartott helyszíni ellenőrzést követően, a 2013. február 28-i keltezésű, OGYI/2792-26/2013. számú végzésével eleget is tett, és a későbbi indítványozó gyógyszer-nagykereskedelmi engedélyének felfüggesztését megszüntette azzal, hogy a panaszos a gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységet a gyógyszerhatóság által meghatározott, a számítógépes és a papír alapú gyógyszer-nyilvántartásra vonatkozó előírások betartása esetén végezheti. Eközben, 2013. február 11-én a MabThera nevű, életmentő rákellenes gyógyszerek gyártását végző gazdasági társaság (a továbbiakban: Kft.) arról tájékoztatta a gyógyszerhatóságot, hogy a raktárából közel 1300 doboz ilyen készítmény eltűnt, és mivel a hatóság a 2013. januári helyszíni ellenőrzések során a Kft. raktárából eltűntekkel azonos gyártási számú, ugyanilyen márkájú készítményekre utaló nyomokat talált, a lehetséges közegészségügyi kockázatokra tekintettel 2013. március 14-i, OGYI/7526-5/2013. és OGYI/7526-6/2013. számú határozataival kivonta azokat a forgalomból. A gyógyszerhatóság 2013. március 19–20. és 2013. március 26–29. között ismét helyszíni ellenőrzést végzett a felperes székhelyén, immáron kifejezetten a MabThera készítményekkel kapcsolatban, mivel felmerült a gyanú, hogy a panaszos kft. illegális, ellenőrizetlen forrásból szerzett be ilyen készítményeket, melyek azonosok lehetnek a Roche Kft. raktárából eltűnt készítményekkel. A hatóság feltárta,

hogy a gyógyszerek beszerzésével kapcsolatos bizományosi szerződés (később fiktívnek bizonyult) adatai szerint a gyógyszereket a panaszos cég egy romániai cégtől szerezte be, annak két képviselőjén, K.J.-n és F.Gy.-n keresztül, azonban a romániai gyógyszerhatóság megkeresése folytán, annak válaszából kiderült, hogy a valóságban e két személy semmilyen kapcsolatban nem állt a romániai céggel. Így annak ellenére, hogy a panaszosnak kötelezettsége lett volna ellenőriznie, hogy a gyógyszereket arra jogosulttól szerzi-e be, e kötelezettségét elmulasztotta, és nem legális forrásból szerezte be azokat, megsértve ezzel a a gyógyszerekkel folytatott nagykereskedelmi és párhuzamos import tevékenységről szóló 53/2004. (VI. 2.) ESZCSM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2013. január 2. napjától hatályos 3. § (1a) bekezdését.

- [3] Egyrészt a helyszíni ellenőrzés, másrészt a nyilvántartási rendszernek a forgalmazott gyógyszerek forrásának, tárolásának és értékesítésének ellenőrzését lehetetlenné tevő hiányosságai, harmadrészt és elsősorban a MabThera készítményekkel kapcsolatos visszasságok miatt a gyógyszerhatóság 2013. szeptember 30. napján kelt OGYI/2792-127/2013. számú határozatában megállapította, hogy a felperes megsértette az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 11. § (3) bekezdését és 17. § (1) bekezdését, továbbá a Rendelet 3. § (1)–(1a) bekezdéseit, az 5. § (1) bekezdés *j*) pontját, a 8. § (2) bekezdés *a*) és *bb*) pontjait, a 9. § (1) bekezdésének *aa*), *b*), *c*), *d*), *e*), *g*) és *h*) pontjait, a 9. § (3) és (4) bekezdését, a 2. számú melléklet 1., 2., 4., 4.1., 7., 8., 9., 10., 10.1. és 15. pontjait, illetve utalt a Rendelet 3. § (1a) bekezdésének alkalmazása során a Helyes Nagykereskedelmi Gyakorlat (a Rendelet megfogalmazásában: „helyes forgalmazási gyakorlat” /GDP/) ajánlásaira is, melynek fogalmát a Rendelet 2. § *m*) pontja határozza meg. A gyógyszerhatóság mindezek alapján megtiltotta a jogsértő magatartás további folytatását, a felperes gyógyszer-nagykereskedelmi engedélyét a Gytv. 20 § (3) bekezdés *e*) pontja alapján ismételt jogsértés miatt visszavonta, és a felperest a Gytv. 20. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, a Gytv. 20. § (4)–(5) bekezdései alkalmazásával 500 000 000 (ötszázmillió) Ft összegű pénzbírsággal sújtotta, majd ezen, az ügy érdemében hozott határozatát 2013. október 1-jei OGYI/2792-129/2013. számú határozatával akként egészítette ki, hogy az érdemi határozatot a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemre tekintet nélkül végrehajthatónak nyilvánította.
- [4] 3. A felperes panaszos keresetet nyújtott be a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, melyben az alperes határozatának hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra utasítását kérte. Szerinte az alperes hatóság által megállapított tényállás valótlan, hiányos, az abban foglalt következtetések okszerűtlenek és logikátlanok, továbbá az részben olyan jogszabályi rendelkezéseken alapult, amelyek a szankcionált tényállás megvalósulásakor, azaz 2011–2012-ben még nem voltak hatályosak. A felperes szerint a helyszíni ellenőrzést követően a hatóságnak ún. inspekciós jelentést kellett volna készítenie, amiből a vizsgálattal érintett kft. megtudhatta volna, milyen hiányosságokat kell kijavítania, és azokat nem az érdemi határozatban kellett volna szankcionálnia, illetve ezzel összefüggésben sérelmezte az észrevételezési joga biztosításának az elmaradását. Továbbá szerinte a 2013. január 21. napján hozott OGYI/2792-2/2013. számú felfüggesztő végzés közigazgatási jogi értelemben határozat volt, így azzal beállt a közigazgatási jogerő, vagyis a bírságot kiszabó és a gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenység folytatását megtiltó határozatát a hatóság már nem hozhatta volna meg. A Helyes Nagykereskedelmi Gyakorlat szabályai megsértésével kapcsolatban a felperes arra hivatkozott, hogy ez, a nagykereskedelmi tevékenység folytatása során irányadó nemzetközi szabályrendszerrel szóló 2013. március 7. napján közzétett 2013/C68/01. számú iránymutatás nem minősül kötelező erejű uniós jogi aktusnak, csak ajánlás, melyre hatósági határozatot vagy jogkövetkezményt alapítani nem lehet. A panaszos felperes szerint a gyógyszerhatóság a jogkövetkezményeket is jogellenesen alkalmazta: 500 millió forintig terjedő pénzbírságot nem szabhatott volna ki, mivel az ezen felső határt megállapító 2013. évi CXXVII. törvény 108. §-a csak 2013. július 1-jén lépett hatályba és módosította a Gytv. 20. § (5) bekezdését. A felperesi álláspont szerint a kiszabott bírság aránytalan is, nem áll arányban sem az alperes által megállapított jogsértésekkel, sem pedig a felperes által ténylegesen elkövetett, megfogalmazása szerint „kisebb szabályszegésekkel”. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében a felperes indítványozó keresetét alaposnak találta, az alperes hatóság határozatát hatályon kívül helyezte és a hatóságot új eljárásra kötelezte.
- [5] A bíróság szerint az alperes megsértette a kétszeres értékelés tilalmát, amikor a felfüggesztő végzés formájában meghozott, de tartalmilag határozatnak tekintendő, az eljárást lezáró végzést követően, a közigazgatási jogerőt áttörve, még egy érdemi döntést hozott. Az inspekciós jelentés készítésének elmaradásával megsértette a felperes észrevételezési jogát is, így nem biztosított lehetőséget a hibák kijavítására. Ezenkívül az alperes az eljárási határidőt jelentősen túllépte, amikor az eredetileg 30 napos, de 2013. július 6-tól hatályosan 90 napos ha-

táridő helyett több mint 250 napon át folytatta az eljárást, ezzel a döntés érdemére is kiható eljárási jogsérelmet idézve elő. E körben megjegyezte a bíróság, hogy a román gyógyszerhatóság megkeresésétől az általa adott válasz megérkezéséig eltelt idő ugyan a határidőbe nem számít bele, ám a hatóság enélkül sem tartotta be a határidőt, az azon túl meghozott határozat pedig jogsértő. Azt is megállapította a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, hogy bizonyos, a hatóság által meghallgatott tanúk meghallgatása nélkülözhető volt, mert nem adtak az ügy megítélése szempontjából releváns információt, más, releváns információval bíró tanúk, például a kérdéses cselekmények elkövetése után ügyvezetővé váló személyek meghallgatása viszont elmaradt, ennek okán a megállapított tényállás nem teljeskörű. A Helyes Nagykereskedelmi Gyakorlat továbbá nem jogi norma, kötelező ereje nincs, így a határozat mikénti meghozatalának indokául szolgáló, erre történő hivatkozás jogsértő.

- [6] 4. A jogerős ítélet ellen az alperes hatóság felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, azaz a felperes keresetének elutasítását; másodlagosan pedig a hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. A felperes pedig csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben előadta, hogy a bíróság ugyan helyesen állapította meg az alperes által elkövetett jogsértéseket, azonban az új eljárás lefolytatására kötelezésre jogszabálysértő módon került sor, mivel az alperes az új eljárás lefolytatása esetén sem tud az eljárás megszüntetésén kívül más jogszerű eljárást befejező döntést hozni, ugyanis több, az ügy érdemére kiható szabálysértést nem tud már az új eljárásban kiküszöbölni. Emellett a felperes az alperes felülvizsgálati kérelmére válaszul felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a felülvizsgálati kérelem elutasítását.
- [7] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmének helyt adott, így a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította; a felperes panaszos csatlakozó felülvizsgálati kérelmét pedig elutasította. A Kúria szerint az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megfelelő módon feltárta és rögzítette az ügyben irányadó tényállást, abból azonban a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával téves jogkövetkeztetést vont le, továbbá a jogerős ítélet indokolása ellentmondásos, okszerűtlen, és logikátlan érvelést tartalmaz.
- [8] A Kúria megállapította, hogy az alperes hatóság az eljárása során a tényállást a releváns tények vonatkozásában kimerítő módon feltárta, abból pedig helytálló jogi következtetésre jutott. Az alperesi határozat rendelkező része pontosan rögzítette azon jogszabályi rendelkezéseket, amelyeket a felperes megsértett, ezt az alperes helyszíni szemléiről készült jegyzőkönyvek egyértelműen bizonyítják, e megállapításokat pedig a felperes érdemben cáfolni, annak ellenkezőjét, a rá vonatkozó jogszabályi előírások betartását sem a közigazgatási eljárás során, sem a perben bizonyítani nem tudta.
- [9] A Kúria szerint az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg az ügy érdemét, és ebből következően jutott arra a téves következtetésre, hogy az alperes az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértéseket követett el. Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen állapította ugyan meg, hogy az alperes 2013. január 21-én indított hatósági eljárást a felperes gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységének ellenőrzése iránt, és hogy a bírósági felülvizsgálat tárgyát ez alapján kizárólag a hatósági eljárás eredményeként hozott OGYI/2792-127/2013. számú határozat jogszerűségi felülvizsgálata képezhette volna, az azt megelőző helyszíni ellenőrzéseket és az azokból következő hatósági intézkedést pedig a bíróság a jelen perben már nem vizsgálhatta volna, mivel a határozat meghozatala előtti időszakra vonatkozó alperesi intézkedések tekintetében nincs jogszabályi lehetőség a felülvizsgálatra; ennek ellenére azt az ítélete meghozatala során többször is megtette: eljárási és anyagi szempontból is értékelte a keresettel támadott határozat meghozatalát megelőző alperesi ellenőrzéseket, intézkedéseket, erre azonban jogszabályi lehetősége nem volt. Az alperes eljárásának érdemi mivolta a határozat indokolásából egyértelműen kiderült: a gyógyszerhatósági határozat a MabThera készítmények beszerzésével, továbbértékesítésével, tárolásával és nyilvántartásával kapcsolatos jogsértéseken alapult, minden más, a gyógyszerforgalmazásra vonatkozó rendelkezés megsértése az illegális módon beszerzett, tárolt és forgalmazott, életmentő gyógyszerek létének felkutathatóságának megnehezítésével összefüggő, másodlagos jellegű szabályszegés volt.
- [10] A Kúria szerint a gyógyszerhatóság által kiszabott bírság kapcsán a MabThera készítmények értékének, valamint annak volt jelentősége, hogy milyen közegészségügyi kockázatot okozott a felperes azzal, hogy ezen nagy értékű gyógyszereknek a beszerzését és értékesítését ellenőrizetlenül végezte, ezzel pedig emberi életet, egészséget veszélyeztető kockázatot okozott; ehhez képest a 2013. július 1-jén hatályba lépett szabályozás alapján kiszabott 500 000 000 millió forintos bírság nem tekinthető eltúlzottnak. Ezen összeg bírságmenti kiszabásával

konkrét jogszabálysértés nem történt, az összecszerúséget indokoló mérlegelési szempontokról pedig a határozat indokolása számot ad. Visszaható hatályú jogalkalmazás sem valósult meg, mert igaz ugyan, hogy az ötszázmilliós felső határ a felperessel szembeni hatósági eljárás megindítása, azaz 2013. január 21-e után lépett hatályba, előtte azonban ilyen felső határ nem szerepelt a Gytv.-ben, vagyis az eljárás megindulásakor hatályos szabályozás alapján – ha elfogadjuk a felperesi érvelést – még ennél nagyobb összegű bírság is jogszerűen kiszabható lett volna.

- [11] A Kúria szerint a jogerős ítélet a felperes ügyféli jogosultságainak gyakorlása körében ugyancsak ellentmondó megállapításokat tartalmaz: egyrészt kimondja, hogy a felperes nyilatkozattételhez fűződő jogának megsértése nem volt megállapítható, és azt is rögzíti, hogy a felperes az eljárás során tízszer tett nyilatkozatot, másrészt az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértésnek tekinti, hogy az alperes megállapításaival kapcsolatosan a felperes nem fejthette ki az eljárás során az érveit. Ezen kívül azt is jogszabálysértően állapította meg a közigazgatási és munkaügyi bíróság, hogy az alperesnek a helyszíni ellenőrzéskor inspekciós jelentést kellett volna készítenie, ugyanis a hatóság csak abban az esetben köteles inspekciós jelentést készíteni és azt az ellenőrzéssel érintettel közölni, ha valamely tagállami hatóság harmadik országban végez ellenőrzést. Ha az ellenőrzés nem így történik, erre nincs szükség, mivel a hatósági eljárásban az ellenőrzött nagykereskedőt ügyféli jogok illetik meg. A felperesi hivatkozással ellentétben a feltárt jogsértések orvoslására való felhívás elmaradása sem értékelhető a hatóság terhére, e jogsértések ugyanis olyan súlyúak voltak, melyek lehetetlenné tették a gyógyszerkezelésre vonatkozó előírások betartásának ellenőrzését.
- [12] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság következtetésével ellentétben nem valósult meg a kétszeres értékelés tilalmának a sérelme sem, így a közigazgatási jogerő áttörésére sem került sor, mivel a korábbi, a tevékenységet felfüggesztő végzés nem érdemi határozat, hanem közbenső intézkedés volt, mellyel a hatóság a helyszíni ellenőrzés során feltárt jogsértések folytatását kívánta megakadályozni, de az mint végzés nem rendelkezett, és nem is rendelkezhetett az ügy érdeméről, a jogvitát sem ideiglenesen, sem véglegesen nem döntötte és nem dönthette el. Mivel tehát a helyszíni hatósági ellenőrzés és az ezt követően indított hatósági eljárás tárgya eltért egymástól, így a hatósági ellenőrzés eredményeként hozott döntés nem minősült érdemi határozatnak.
- [13] Az eljárási határidő megsértésének a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság általi megállapítására is tévesen került sor, a jogerős döntést hozó bíróság ugyanis nem vizsgálta és nem bizonyította, hogy akár a 90, akár a 30 napos ügyintézési határidő eltelt volna. A közigazgatási és munkaügyi bíróság megállapításával ellentétben ugyanis nemcsak a román gyógyszerhatóság megkeresésének időtartama nem számít bele az ügyintézési határidőbe, hanem a hiánypótlásra történő felhívástól a hiánypótlás tényleges megtörténteig eltelt idő, a tényállás megállapításához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az adatok közléséig eltelt idő, valamint a nyilatkozattételre biztosított idő sem, mely időtartamokról alapvetően éppen a vizsgálattal érintett, illetve eljárás alá vont ügyfél rendelkezhet. Megjegyezte továbbá a Kúria, hogy még ha le is telt volna az ügyintézési határidő, az is csak eljárási jogszabálysértés lett volna, mely önmagában az ügy érdemére, a közigazgatási szankció alkalmazásának jogszerűségére nem hatott volna ki, azaz nem eredményezett volna érdemi jogszabálysértést. Végül a hatóság által felvett bizonyítással kapcsolatban a Kúria megállapította, hogy a tanúk kihallgatása megfelelő volt, a tanúvallomások alapján a jogkövetkezmények alkalmazásához szükséges tényállást a hatóság kellő mértékben feltárta, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ezzel kapcsolatos elmarasztalása alaptalan.
- [14] Összességében a Kúria azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság okszerűtlenül és logikátlanul, az ügy szempontjából irrelevánsan értékelte és mérlegelte a rendelkezésre állt bizonyítékokat. Az alperes hatóság felülvizsgálati kérelmében megalapozottan hivatkozott arra, hogy az ügy érdemét a MabThera készítményekkel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlat képezte, az ezzel kapcsolatban általa megállapított tényállás pedig teljeskörű és helytálló volt, és az alkalmazott közigazgatási szankciók kiszabására is jogszerűen, az alkalmazott mérlegelési szempontok bemutatásával került sor; a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az ítéletét mégis az ügy érdemére hatással nem bíró kérdésekre és megállapításokra alapította, helytelenül súlyozta a rendelkezésére állt adatokat, tényeket, körülményeket és bizonyítékokat, a jogszabályokat tévesen értelmezte, és azokból helytelen jogi következtetéseket vont le. Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme alapos; mivel pedig az ezzel tartalmilag ellentétes kérelmet tartalmazó csatlakozó felülvizsgálati kérelemnek logikailag lehetetlen helyt adni, ha a felülvizsgálati kérelemnek a Kúria már helyt adott, ezért a Kúria sommás indokolással kimondta, hogy „fenti indokolásból következően a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme nem volt alapos, az annak történő helyt adás – külön indokolás nélkül is – értelmezhetetlen és teljesít-

hetetlen lenne a felülvizsgálati döntés értelmében”, vagyis a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét elutasította.

- [15] 5. A panaszos 2016. augusztus 4-én a Kúria ítélete ellen alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte ezen ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel az véleménye szerint ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével, E) cikk (2) és (3) bekezdésével és T) cikk (1) bekezdésével.
- [16] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látja, hogy a közigazgatási döntést hozó szerv az érdemi határozatát csak az eljárás megindítását követően több mint 250 nappal hozta meg, e jogsértést pedig a Kúria – ellentétben a közigazgatási és munkaügyi bírósággal – nem ismerte el és nem értékelte az ügy érdemére kihatónak, ezzel pedig megsértette az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogot, illetve a fegyveregyenlőség elvét. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének, vagyis a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jognak mint generális alaptörvényben biztosított jognak, valamint ennek részeként a külön is nevesített jogorvoslathoz való jognak a sérelme azáltal valósult meg, hogy a Kúria érdemben felülbírált a jogerős elsőfokú bírósági döntésnek azt a megállapítását, mely szerint a hatósági felfüggesztő végzés ügydöntő határozatnak minősült, és az ezt követően meghozott újabb érdemi döntésével a hatóság áttörte a közigazgatási jogerőt, megsértve a kétszeres eljárás tilalmát. Úgyszintén a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütköző módon alaptörvény-ellenes az, hogy a Kúria – az ügy érdemére kiható jelleggel – nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mivel a panaszos véleménye szerint a kúriai ítéletből nem állapítható meg, hogy a Kúria milyen jogi indokok alapján helyezte hatályon kívül a jogerős döntést és hagyta helyben az alperes hatóság határozatát; továbbá az sem, hogy az indítványozó felperesként benyújtott csatlakozó felülvizsgálati kérelmét miért nem találta alaposnak. A jogállamiság részét képező jogbiztonság elvének megsértése az indítványozó szerint azon visszaható hatályú jogalkalmazással valósult meg, melynek során a hatóság – a Kúria által jogszerűnek elismerve – olyan bírságot szabott ki, mely a panaszos véleménye szerint nem volt a jogsértés megállapítása idején jogszabályban szabályozva. Ezzel kapcsolatban a panaszos azt is indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, miszerint az Országgyűlés, valamint a Kormány elmulasztották a Gytv. 20. § (5) bekezdése szerinti bírság mértéke maximumának meghatározását, ezzel mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet elkövetve, továbbá kérte az Alkotmánybíróságtól azt, hogy hívja fel az Országgyűlést, valamint a Kormányt e mulasztás megszüntetésére. Az indítványozó szerint az Alaptörvény T) cikk (1), valamint E) cikk (2) és (3) bekezdését is megsértette a kúriai ítélet, mivel a Kúria a döntését részben a helyes forgalmazási gyakorlatra alapította, mely azonban nem „általánosan kötelező magatartási szabály”, és nem is kötelező erejű uniós normatív jogi aktus, hanem csak egy ajánlás.
- [17] 6. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz alkalmas-e az érdemi elbírálásra, azaz megfelel-e a befogadási feltételeknek. Ennek alapján a következő megállapításokra jutott.
- [18] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírósági döntést követő 60 napon belül nyújtották be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvénynek az indítványozó véleménye szerint megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány tartalmaz érdemi indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § b) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető [Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pont].
- [19] Nem fogadható be azonban a panasz, ha az nem veti fel annak a lehetőségét, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, illetve hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről volna szó [Abtv. 29. §]. Jelen esetben megállapítható, hogy az indítványozó a Kúria jogértelmezését támadja, érvelése pedig a kúriai ítélet tartalmi kritikáját foglalja magában. A tényállás megállapítása és az ehhez vezető

bizonyítékok felvétele és értékelése, valamint a jogszabályok értelmezése azonban a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.

- [20] 7. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.38.136/2015/25. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1393/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3247/2016. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság Kémes Község Önkormányzata képviselőtestületének az önkormányzat vagyonáról, és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 4/2003. (III. 28.) számú rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdésére alapozott alkotmányjogi panaszt visszautasítja, és az indítványt átteszi a Kúriára.

2. Az Alkotmánybíróság a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.859/2015/4. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-ára alapozott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál. Az indítványozó kérte az Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. § alapján állapítsa meg Kémes Község Önkormányzata képviselőtestületének az önkormányzat vagyonáról, és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 4/2003. (III. 28.) számú rendeletének (a továbbiakban: Ör.) és a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.859/2015./4. számú közbenső ítéletének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat, mivel sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XIII. és XXIV. cikkeit.
- [2] Kérelme indokolásaként előadta, hogy az Ör. egyrészt nem került szabályszerűen kihirdetésre a helyi önkormányzatokról szóló – akkor hatályos – 1990. évi LXV. törvény 16. §-a és Kémes Község Önkormányzata érvényben lévő szervezeti és működési szabályzatának megfelelően, másrészt az Ör. tartalmának megismerése – álláspontja szerint – magánszemélyek számára lehetetlen, ezért ellentétes az Alaptörvényben foglalt jogbiztonság követelményével, valamint a 2010. évi CXXX. törvény 29. § (2) bekezdésével.
- [3] Az indítványozó előadja, hogy 2010. április 12. napján adásvételi szerződést kötött Kémes Község Önkormányzatával, és megvásárolt több, önkormányzati tulajdonban lévő belterületi ingatlant. Az ingatlanok eladásáról a képviselőtestület 2010. március 19-i, március 30-i ülésein döntött. Az önkormányzat 101/2012. (IX. 13.) számú határozatával az ingatlan eladására vonatkozó előbbi határozatait visszavonta és az ingatlanok visszavásárlásáról döntött, amelyhez azonban az indítványozó nem járult hozzá. Az önkormányzat ezért a Siklói Járásbíróság előtt az adásvételi szerződést megtámadta, és kérte a bíróságot, hogy állapítsa meg a szerződés semmisségét. A Siklói Járásbíróság 2.P20.181/2013/21. sorszám alatt hozott ítéletével az önkormányzat keresetét elutasította. Felperes fellebbezése során a Pécsi Törvényszék 1Pf.20.065/2014/4. közbenső ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a felek között létrejött adásvételi szerződés semmis. A közbenső ítélettel szemben az indítványozó a Kúriához mint felülvizsgálati bírósághoz fordult, amely Pfv.VI.21.332/2014/6. számú végzésével a Pécsi Törvényszék közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította. A Pécsi Törvényszék újabb, 1.Pf.20.859/2015/4. számú közbenső ítéletében is alaposnak találta a fellebbezést és megállapította, hogy az adásvételi szerződés semmis. Az indítványozó ez utóbbi döntés ellen fordult az Alkotmánybírósághoz, kifogásolva, hogy a Pécsi Törvényszék az 1.Pf.20.859/2015/4. számú közbenső ítéletét kizárólag az Ör-re alapozva hozta meg és mondta ki az indítványozó és az önkormányzat között megkötött adásvételi szerződés semmisségét, ezzel pedig megsértette az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt tulajdonhoz való alapvető jogát. Az Alaptörvény XXIV. cikke pedig az indítványozó szerint azáltal sérült, hogy a bíróság annak ellenére nem fordult az Alkotmánybírósághoz az Ör. érvénytelenségének megállapítása érdekében, hogy az indítványozó ezt többször is kérelmezte.

- [4] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek.
- [5] 2.1. Az Alkotmánybíróság először az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panaszról döntött.
- [6] Az alkotmányjogi panasz indítvány e részében nem fogadható be, mert az alkotmányjogi panasz nem tesz eleget az Abtv. 37. § (1) bekezdésének. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott panaszindítvány nemcsak Alaptörvénybe ütközést, hanem más jogszabályba ütközést is állít, és ezért az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 37. § (1) bekezdése alapján nincs hatásköre az indítványt elbírálni. Ilyen esetekben az indítványt át kell tenni az eljárásra hatáskörrel rendelkező Kúriára, mivel az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pontja értelmében a bíróság dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről.
- [7] Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés f) pontja alapján visszautasította, és az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 64. §-a, 65. § (1) bekezdése és 68. § (1) bekezdése alapján a panasz ezen részének az eljárásra hatáskörrel rendelkező Kúriára történő áttételéről rendelkezett.
- [8] 2.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően az indítványnak a bírósági döntés alaptörvény-ellenességére és megsemmisítésére vonatkozó elemét vizsgálta. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a támadott bírósági döntéssel kapcsolatosan nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel. Az alkotmányjogi panasz ezért nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek, ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva ezt az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/877/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3248/2016. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény 108. § (1)–(5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az alkotmányjogi panasz előterjesztője jogi képviselője útján 2016. április 22. napján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 108. § (1)–(5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] A vad védelmével, a vadgazdálkodással, valamint a vadászattal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 52. §-a iktatta be a Vtv. 108. § (1)–(5) bekezdését, amely 2016. január 1-től kimondta, hogy a Módtv. hatálybalépése előtt létrejött, a vadászati jog használatára vonatkozó szerződés időbeli hatályának lejártáig, a Módtv. hatálybalépését követően kialakított vadászterület tulajdonosi közössége a vadászterület kialakítását követő első tulajdonosi gyűlésen dönthet a 16. § (4) bekezdésében meghatározott előhasználati jog gyakorlásának kizárásáról. A 16. § (4) bekezdése szerint vadászterület ismételt használatba adása esetén a használati jog e törvény alapján előhasználati jog illeti meg, feltéve, hogy a vadgazdálkodási üzemterv lejártának napján érvényes használati szerződéssel rendelkezik, és az újonnan kialakított vadászterületnek legalább a felét az előző üzemtervi ciklusban is használatba adta. Az előhasználati jog gyakorlására a Polgári Törvénykönyvnek az elővásárlási jogra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az előhasználati jog gyakorlásának kizárásáról szóló döntéshez a Módtv. hatálybalépését követően kialakított vadászterület földtulajdonosai tulajdonában álló földterület tulajdoni hányad arányában számított szavazattöbbsége szükséges [Vtv. 108. § (2) bekezdés]. Az előhasználati jog gyakorlására jogosult személy a tulajdonosi gyűlésen jogosult részt venni és a tulajdonosi közösség döntése előtt a tulajdonosi közösség részére az előző üzemtervi időszakban folytatott vadgazdálkodási tevékenységéről tájékoztatást adni [Vtv. 108. § (3) bekezdés]. A tulajdonosi közösség az előhasználati jog gyakorlásának kizárásáról szóló döntéssel egyidejűleg dönthet az új használati személyéről [Vtv. 108. § (4) bekezdés]. A döntés érvényességét nem érinti az előhasználati jog gyakorlására jogosult személynek a tulajdonosi gyűlésről való távolmaradása [Vtv. 108. § (5) bekezdés].
- [3] Az indítványozó szerint a döntéshozatalhoz a Vtv. nem állapít meg szempontokat, indokolási kötelezettséget nem ír elő, a döntés ellen jogorvoslat nem vehető igénybe. A kifogásolt rendelkezés önkényes beavatkozást biztosít a földtulajdonosi közösségek részére a tisztességes gazdasági versenybe. Az előhasználati jog alkalmazásának kizárásával az indítványozót kizárja a gazdasági versenyből, vagy legalábbis lényegesen hátrányosabb helyzetbe hozza. Az indítványozó érvelése szerint a Vtv. 16. § (4) bekezdése alapján alappal számíthatott arra, hogy a Vtv. 17. § (3) bekezdése értelmében 2017. február 28. napjáig érvényes határozott idejű használati szerződésének lejártát követően a 2017. március 1. napján kezdődő húsz éves új vadászati üzemtervi ciklusban a vadászati jog ismételt használati jog lehet. Vadgazdálkodási- és gazdasági feladatait ennek tudatában hosszú távra tervezte és ennek érdekében jelentős anyagi ráfordítást eszközölt. Az indítványozó szerint a használati jogként eredményes vadgazdálkodást folytató vadászatra jogosult kizárása szakmai szempontból sem indokolható, mivel ezzel az érintett vadászterületen megszakad a hosszú távú vadgazdálkodási folyamat. Álláspontja szerint a kifogásolt rendelkezések a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményét is sértik, mivel tartós jogviszonyokat átmeneti rendelkezéssel szabályoznak.

- [4] Az indítványozó kérelme indokolásában kifejezetten csupán az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésére, P) cikk (1) bekezdésére és T) cikk (3) bekezdésére hivatkozott. Az indítvány tartalma alapján azonban megállapítható, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének (jogállamiság elve), XV. cikk (2) bekezdésének (hátrányos megkülönböztetés tilalma), és ezzel összefüggésben és XII. cikk (1) bekezdésének (vállalkozás szabadsága), továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdésének (jogorvoslathoz való jog) sérelmét is állította azok pontos megjelölése nélkül.
- [5] Az indítványozó – a főtitkár hiánypótlási felhívást követően – 2016. május 24. napján kiegészítette indítványát. Ebben már csak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott, és utalt az Alkotmánybíróság 16/2015. (VI. 5.) AB határozatára is. Kifejtette, hogy a Vtv. kifogásolt rendelkezései nem az előhaszonbérleti jog jogszabályi változás keretében történő kizárásáról szólnak, hanem a Vtv. 16. § (4) bekezdése alkalmazásának a mellőzését teszik korlátlanul lehetővé a haszonbérbeadó számára a törvény által alapított előhaszonbérleti jog kizárásának megengedésével.
- [6] Az indítványozó az állított alaptörvény-ellenesség indokolása mellett az indítványozói jogosultsága tekintetében előadta, hogy mint a vadászati jog jelenlegi haszonbérelője és egyben az előhaszonbérleti jog jogosultja közvetlenül érintett, mivel jogsérelme közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be. Egyúttal kérelmezte, hogy az Alkotmánybíróság legyen tekintettel arra, hogy a Vtv. 11/A. § – 11/C. §-ai alapján a vadászati hatóság megkezdte és 2016. július 15. napjáig lefolytatja az új vadászterületek kijelölésére irányuló eljárást, az új vadászterületek határait megállapító határozatok közzététele után pedig a társult vadászati jog jogosultjaként megalkuló földtulajdonosi közösségek összehívhatók és a Vtv. 12. § (1) bekezdés c) pontja alapján az első gyűlésükön határoznak a társult vadászati jog hasznosításáról.
- [7] Az indítványozó – az előadó alkotmánybíró hiánypótlási felhívását követően – 2016. október 18-án arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy a földtulajdonosi közösség határozatot hozott arról, hogy a Vtv. 108. § (1) bekezdésének alkalmazását mellőzi, és a Vtv. 16. § (4) bekezdése alapján az indítványozó mint a vadászterület jelenlegi vadászatra jogosultja részére adja haszonbérbe a vadászterületet a 2017. március 1. napján kezdődő vadászati üzemtervi időszakra. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt azonban nem vonta vissza.
- [8] 2. Az Abtv. 56. § értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [9] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapította, amely szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás.
- [10] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti kivételes panasz esetében, mivel az közvetlenül a norma ellen irányul, különös jelentősége van az érintettség vizsgálatának. Amint arra az Alkotmánybíróság már több esetben rámutatott: „a panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális (jelenvaló) sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt az *actio popularis*-tól.” Az Alkotmánybíróság az érintettség kritériumai kapcsán a következőket állapította meg: „a személyes érintettség az érintett saját alapjogában való sérelmét jelenti. [...] Ha a norma címzettje harmadik személy [...], a személyes érintettség követelménye akkor teljesül, ha az indítványozó alapjogi pozíciója és a norma között szoros kapcsolat áll fenn. [...] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése által kifejezetten nevesített közvetlenség követelménye szempontjából az a meghatározó, hogy a kifogásolt jogszabály maga érinti-e az indítványozó alapjogát. Ha a jogszabály érvényesüléséhez konstitutív hatályú végrehajtási aktus szükséges, az indítványozónak először a jogsértést közvetlenül megvalósító államhatalmi aktust kell megtámadnia, amelyet követően lehetővé válik a norma közvetett vizsgálata is. [...] Az aktuális érintettség követelménye azt jelenti, hogy az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kell állnia” [először 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]–[31], megerősítette: 3123/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [12]].
- [11] Az indítványozó arra alapozta érintettségét, hogy a támadott rendelkezések lehetővé teszik a haszonbérbeadó számára a törvény által alapított előhaszonbérleti jogának kizárását. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kifogásolt rendelkezések önmagukban nem érintik az indítványozó jogait, mivel csupán formális jogalkalmazói döntés közbejöttével (tulajdonosi közösség gyűlésének határozata), közvetetten vezethettek volna az indítványozó jogsérelméhez. A konkrét ügyben azonban a jogsérelem egyáltalán nem következett be, mivel a földtulajdonosi közösség a kifogásolt jogszabályokat az indítványozóval szemben nem alkalmazta. A tulajdonosi

közösség nem a Vtv. 16. § (4) bekezdésében meghatározott előhaszonbérleti jog kizárásáról döntött, hanem éppen ellenkezőleg, annak alapján az indítványozónak adta haszonbérbe a vadászterületet.

- [12] Tekintettel tehát arra, hogy az indítványozónak a támadott jogszabályok általi érintettsége nem volt megállapítható, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján visszatartotta.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pókol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/803/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3249/2016. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.IV.35.199/2015/8. sorszámu ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.35.199/2015/8. sorszámu ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a támadott ítélet sérti az Alaptörvény a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből fakadóan a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelményét, illetve a XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot. Indítványának kiegészítésében hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére is.
- [2] Az indítványozó kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg egy kapcsolódó ügyben hozott, az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.223/2015/7. sorszámu ítéletének alaptörvény-ellenességét is, és azt semmisítse meg. Ez utóbbi indítványt az Alkotmánybíróság elkülönítette, majd a folyamatban lévő kúriai felülvizsgálati eljárásra tekintettel a 3189/2016. (X. 4.) számú végzésével visszautasította.
- [3] 1.1. Az indítványozó előadta, hogy 2009. május 15. napján egységes területalapú támogatási kérelmet nyújtott be a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz (a továbbiakban: MVH), melyben területalapú támogatás (SAPS) és kedvezőtlen adottságú területek területalapú támogatása (KAT) jogcímenen igényelt támogatást. Az MVH helyszíni ellenőrzést végzett, az ott rögzített jegyzőkönyv alapján az MVH Közvetlen Támogatások Igazgatósága a kérelmeket elutasította, melyet az MVH Központi Szerve mint másodfokú hatóság helybenhagyott. Az MVH Közvetlen Támogatások Igazgatósága emellett a KAT támogatás vonatkozásában levonást állapított meg a következő három támogatási évre vonatkozóan, mely döntést a másodfokú hatóság szintén helybenhagyta. Az indítványozó kérte a döntések bírósági felülvizsgálatát. Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az ügyeket egyesítette, a döntéseket – az azok alapjául szolgáló jegyzőkönyv súlyos alaki és tartalmi hibái miatt – hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte azzal, hogy a jegyzőkönyv tartalmának figyelmen kívül hagyásával kell a megismételt eljárások során a döntéseket meghozni.
- [4] A helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv alapján 2010. február 3. napján az indítványozót kiválasztották KMF (a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó követelmények teljesítésének) ellenőrzésre. A KMF feltételek megsértését megállapító határozat 2010. október 19. napján „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza az MVH-hoz, majd jogerőre emelkedett. Az MVH külön határozatban szankciót – az elkövetkező három évben megállapított támogatások 40%-os csökkentését – is megállapított. Az indítványozó fellebbezése folytán megismételt eljárásra került sor, az itt meghozott döntéssel szembeni fellebbezést a másodfokú hatóság elutasította arra való hivatkozással, hogy valamennyi, a fellebbezésben hivatkozott körülmény az első, át nem vett és jogerőre emelkedett határozat tartalmára vonatkozik, így a 40%-os mértékű támogatáscsökkentésről szóló döntés is jogerőre emelkedett. Az indítványozó hangsúlyozza, hogy az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által súlyosan jogszabálysértőnek minősített jegyzőkönyv volt az alapja minden további döntésnek.
- [5] A KAT támogatással kapcsolatos megismételt eljárásban az MVH Közvetlen Támogatások Igazgatósága határozatában a támogatás iránti kérelemnek helyt adott, egyben érvényesítette a 40%-os támogatáscsökkentést. Az indítványozó fellebbezését követően az MVH Központi Szerve az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat bírósági felülvizsgálatára irányuló perben az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.K.27.142/2014/7. sorszámu ítéletében az indítványozó keresetét elutasította. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett

elő. A Kúria a 2015. november 17. napján kelt Kfv.IV.35.199/2015/8. sorszámú ítéletében a támadott ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria az ítéletet azzal indokolta, hogy az ügyet érdemben elbíráló elsőfokú közigazgatási határozat – az indítványozó fellebbezésének hiányában – a közléssel jogerőssé vált. A jogerős közigazgatási határozat tartalma szerint végleges, az abban foglaltak jogalakító hatása „ítélt dolognak” minősül, ezáltal a jogbiztonság alaptörvényi garanciájának érvényesülése folytán az adott közigazgatási ügyben új eljárás nem folytatható le. Az egyik közigazgatási eljárásban meghozott hatósági határozat jogerőre emelkedését továbbá nem érintheti egy másik közigazgatási határozat felülvizsgálata kapcsán meghozott bírósági döntés, az ugyanis csak az adott közigazgatási határozat jogsértésének kiküszöbölése alkalmas és nem törheti fel a más közigazgatási eljárásban meghozott hatósági határozat alaki és anyagi jogerejét. A Kúria kiemelte, hogy a perben felülvizsgált közigazgatási határozatok tartalmára is kihatott volna, ha az indítványozó sikeresen él jogorvoslati jogával – de nem élt.

- [6] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésben biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz való joga azért sérül, mert a hatóság és a bíróságok két olyan – kétségtelenül jogerőre emelkedett – határozat alkalmazásával állapítottak meg szankciót, amelyek a bíróság megállapításai alapján jogsértő jegyzőkönyvön alapulnak. A törvényes állapot helyreállításának lehetősége és feltételei felügyeleti eljárás lefolytatásával fennálltak, ennek elmaradása pedig sérti a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot és a jogállamiság követelményéből eredő törvényesség alapelvét is.
- [7] A jogállamiság elvéből fakadó követelmény a közigazgatás törvény alá rendeltsége, vagyis hogy a társadalmi viszonyokba közhatalom birtokában beavatkozó közigazgatási szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által szabályozott eljárási rendben, az anyagi jog által megállapított keretek között hozzák meg döntéseiket. A közigazgatási jogalkalmazás során az eljárásjog intézményrendszerének a közigazgatási határozatok törvényessége és a jogbiztonság követelményének érvényesülését egyaránt biztosítania kell. Az anyagi jogerő a közigazgatási határozatok tekintetében csak akkor áll be, ha a bíróság annak törvényességét felülvizsgálta és az ügy érdemében döntött. Abban az esetben, ha a határozat törvényt sértő, nemcsak a jogorvoslati kérelem benyújtására jogosult ügyfél jogai szenvedhetnek sérelmet, hanem sérül a jog által védett közérdek is. Ezért a közigazgatási eljárásjog szabályoz olyan jogorvoslati módokat is, amelyek a közigazgatási szakaszban lezárt ügyekben lehetőséget adnak a törvényt sértő határozatok felülvizsgálatára akkor is, ha a döntés bíróság előtti megtámadása az ügyfélnek nem állt érdekében, illetőleg módjában.
- [8] Álláspontja szerint sérti a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot az is, hogy az ügyintézési határidők túllépésével kapcsolatos információk határozatban történő rögzítésére nem kötelezte a hatóságot a bíróság, illetve az ügyintézési határidőt dátumszerűen sem a hatósági határozat, sem a bíróság nem tartalmazza. Mivel az indítványozó egy 2010. június 30. napján esedékes támogatási összeghez 2014. május 26-át követően jutott hozzá, a kamatkövetelés érvényesítése – és ezáltal az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdésében biztosított jog – is sérülhet.
- [9] Az indítványozó azt is kifogásolja, hogy sem a Kúria, sem az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az indítványozónak nem volt tudomása a jogsértést megállapító döntésről, noha ezt a tényt fellebbezésében is jelezte, és kérte a határozat ismételt megküldését. A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozónak ezt a nyilatkozatát a hatóság sem a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelemnek, sem a fellebbezés késedelmes benyújtása miatt előadott igazolási kérelemnek nem tekintette, és ezen eljárások kezdeményezésének lehetőségéről sem tájékoztatta az indítványozót. Nem vizsgálták továbbá az átvétel elmaradásának körülményeit sem.
- [10] Nem vizsgálta a Kúria azt sem, hogy a törvényt sértő állapot helyreállítására van-e jogi lehetőség, noha álláspontja szerint volt olyan eljárás, amely lehetőséget adott volna a jogsértés korrekciójára. Mindemellett a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 57. § (1) bekezdése is lehetővé teszi a jogsértő határozat visszavonását. Az, hogy ezt figyelmen kívül hagyták a hatóságok, szintén ellentétes a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelményével, illetve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog követelményeivel.
- [11] 2. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az in-

dítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 56. § értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

- [12] Jelen esetben az indítványozó a Kúria előtti felülvizsgálati eljárásban felperesként szerepelt, így az egyedi ügyben érintett személynek minősül. A támadott ítélet az ügy érdemében hozott döntés, mellyel szemben jogorvoslatnak helye nincs. Az indítványozó a Kúria határozatát 2016. január 4-én vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt pedig 2016. február 16-án – határidőben – terjesztette elő. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítvány határozott kérelmet is tartalmazott, ugyanis megjelölte az Alaptörvényben biztosított jog sérelmét és indokolást arra nézve, miért sértette azt a sérelmezett bírói döntés.
- [13] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem fogadható be, nem vet fel ugyanis sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [14] 2.1. Az indítványozó alapvetően azt kifogásolta, hogy egyik eljáró bíróság sem értékelte megfelelően, hogy a megismételt eljárásban úgy érvényesítettek vele szemben szankciót, hogy a szankciót megállapító döntés alapjául egy olyan helyszíni ellenőrzés során készült jegyzőkönyv szolgált, amelyről a támogatás iránti kérelmet elbíráló alapeljárásban bebizonyosodott, hogy jogszabálysértő. Az indítványozó álláspontja szerint ugyan a szankcionáló döntés jogerős, de a jogerő ilyen módon való felfogása ellentétes a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelményével, illetve a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz fűződő alapvető jogokkal is. Mindemellett kifogásolta, hogy ügyében nem került sor felügyeleti eljárásra, továbbá az eljárás indokolatlanul elhúzódott.
- [15] A jogerő intézménye a jogállamiság része, abban a jogorvoslathoz való jog és a jogbiztonság követelménye nyert egyensúlyt. A jogbiztonság megköveteli, hogy a jogerős határozat – az eldöntött kérdés személyi és tárgyi keretei között – irányadóvá váljék az eljárásban résztvevőkre és a később eljáró bíróságra egyaránt, illetőleg más hatóságra is, egyszersmind ez szolgálja a jogrendszer egészének biztonságát is. A jogbiztonsághoz kiemelkedő alkotmányossági érdek fűződik, azt csak szigorúan körülhatárolt esetekben, a közigazgatási eljárásjog mindenkor, törvényben meghatározott szabályai szerint lehet áttörni. Ha a jogerő beálltához előírt feltételek teljesültek, akkor annak hatálya a határozat tartalmi helyességétől függetlenül beáll. Az alaki jogerő áttörésére nagyobb mozgástér áll rendelkezésre, lehetőség van a döntés visszavonására, ha utóbb kiderül, hogy a döntés jogszabálysértő volt és az igazságtalan eredményre vezetett az ügyfél számára, de ez sem korlátlan lehetőség. Ennek kereteit a jogalkotó határozza meg, a jogerő szabályainak kialakításával.
- [16] A konkrét ügyre vonatkoztatva figyelembe kellett venni, hogy az egyes eljárások nem képeztek egységet. Az indítványozó támogatás iránti kérelmére indult eljárástól elkülönült a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó követelmények teljesítésének vizsgálatára irányuló eljárás, hasonlóképpen elkülönült az egyik eljárásban lefolytatott helyszíni ellenőrzés és az annak eredményeként induló másik hatósági eljárás is. Mindezeket túl a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó követelmények teljesítésének ellenőrzésére indult eljárásban meghozott döntés kézbesítési vélelem folytán vált jogerőssé. A kézbesítési vélelem megdöntésére van jogszabályi lehetőség, a vélelem beálltától számított hat hónapon belül, ezzel azonban az indítványozó nem élt. Az ezt követően meghozott, a szankciót megállapító külön döntés esetében pedig a bírósági felülvizsgálat lehetőségével nem élt az indítványozó.
- [17] Az indítványozó tehát a hivatalból folytatott ellenőrzési eljárásban nem merítette ki az általa hibásnak vélt döntések felülvizsgálatára rendelkezésre álló eszközöket (igazolási kérelem, bírósági felülvizsgálat), érdemben azokat először a másik, kérelemre folytatott, a támogatás megállapítása iránti megismételt eljárásban kifogásolta.
- [18] 2.2. Az indítványozó kifogásolta továbbá, hogy a hatóság nem élt döntése visszavonásának lehetőségével, ezt pedig nem vizsgálták a bíróságok. A bírósági eljárásoknak ez a kérdés nem volt tárgya, a bíróságoknak ezért csak megismételt eljárás törvényességét kellett vizsgálniuk. A megismételt eljárással pedig nem alkot egységet a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó követelmények ellenőrzésére irányuló eljárás, így a fentieknek megfelelően arra sem volt lehetőség, hogy e körülményt vizsgálják az eljáró bíróságok.

- [19] 2.3. Az indítványozó végül azt is kifogásolta, hogy a 2010-ben benyújtott kérelmére a területalapú támogatáshoz végül 2014-ben jutott hozzá, vagyis az eljárás indokolatlanul elhúzódott. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy még ha sérül is az észszerű időben való elbírálás követelménye a hatóság hallgatása, az eljárás megismétlése, illetve a jogorvoslati eljárások miatt, az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy egy adott bírósági eljárás jelentős elhúzódásából eredő következményeket enyhítse vagy orvosolja [ld. pl. 3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [16]–[20]].
- [20] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/422/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3250/2016. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 1.Kpkf.670.333/2015/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszéknek a perújítási, valamint előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasító végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló perújítási eljárás előzményeként közbeszerzési eljárás, majd közigazgatási per (alapper) volt folyamatban. Az indítványozó a közbeszerzési eljárásban nem nyújtott be részvételi jelentkezést, viszont a felhívással szemben jogorvoslati kérelmet terjesztett elő többek között azt állítva, hogy a részvételi felhívás sérti – az elbíráláskor hatályos – közbeszerzésekről szóló 2003. évi CLIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 1. § (1) és (2) bekezdését, mert a gazdasági és pénzügyi alkalmassági követelmény (alkalmassági kritérium) diszkriminatív. A jogorvoslati kérelem indokolása szerint az alkalmassági kritérium önmagában alkalmatlan is (alkalmatlansági kifogás) a pénzügyi alkalmasság megítélésre. A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: KDB) a kifogásolt alkalmassági kritériumról megállapította, hogy az jogszerű, ezért a jogorvoslati kérelmet elutasította.
- [3] A közigazgatási határozatot az indítványozó keresettel támadta meg, amelyet a Fővárosi Bíróság az alkalmassági kritérium tekintetében azzal az indoklással utasított el, hogy az előírt alkalmassági kritérium nem volt jogsértő. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék – az általa kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletre is figyelemmel – osztotta az elsőfokú bíróságnak az alkalmassági kritériummal kapcsolatos álláspontját, ezért helybenhagyta az ítéletet.
- [4] A másodfokon hozott ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel élt. A Kúria hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet. Döntése indoklásában többek között arra hivatkozott, hogy a Kbt. a jogorvoslati kérelem előterjesztését jogvesztő határidőhöz köti, a Kbt. 324. § (1) bekezdés d) pontja pedig előírja, hogy a jogorvoslati kérelemben meg kell jelölni a megsértett jogszabályi rendelkezést. A Kúria hangsúlyozta, hogy a jogvesztő határidő korlátozza a jogorvoslati kérelem tartalmi megváltoztatásának lehetőségét, a határidőkorlát kihat a bírósági eljárás kereteire is, ezért a KDB határozatának törvényessége a jogorvoslati kérelem tükrében ítéltető meg. Megállapította továbbá, hogy az indítványozó jogvesztő határidőn belül benyújtott jogorvoslati kérelmében az alkalmassági kritérium vonatkozásában csak annak diszkriminatív jellegét kifogásolta [Kbt. 1. § (1)–(2) bekezdés] a törvényi előírásoknak megfelelően, és csak a határidő letelte után jelölte meg a Kbt. 69. § (3) bekezdését, mint alkalmatlansági kifogása alapjául szolgáló megsértett jogszabályi rendelkezést. A jogorvoslat kereteire tekintettel ezért mellőzte az indítványozó alkalmatlansági kifogása körében felsorakoztatott érveinek vizsgálatát, valamint az indítványozott előzetes döntéshozatal ismételt kezdeményezését. Az indítványozó a Kúria ítélete ellen alkotmányjogi panasszal élt, ebben a tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jogának sérelmére hivatkozott. Az Alkotmánybíróság 3037/2015. (II. 20.) AB végzésével a panaszt visszautasította.
- [5] 1.2. Az indítványozó a korábbi alkotmányjogi panasz eljárás folyamatban léte alatt terjesztette elő a Fővárosi Törvényszék és a Kúria alapperben hozott ítélete ellen a Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjára alapított perújítási kérelmét. A perben el nem bíralt tényként alkalmatlansági kifogását jelölte meg. Azt állította, hogy erre a tényre már a közbeszerzési eljárás során benyújtott jogorvoslati kérelmében is hivatkozott, ezen kifogását a KDB és az elsőfokú, illetve – hallgatólagosan – a másodfokú bíróság is elbírálta, ugyanakkor ez a tény „végeredményben

nem került elbírálásra”, mert a Kúria elkésztettség miatt mellőzte az alkalmatlansági kifogásra vonatkozó érveinek vizsgálatát. Állítása szerint amennyiben a Kúria ezeket az érveket elbírálta volna, az reá nézve kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Állítása szerint az ügyben nem csupán a magyar, de az uniós jog alapján is helye van perújításnak. A panaszos perújítási kérelmében előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítványt is előterjesztett.

- [6] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 28.K.34.465/2014/4. számú végzésével a megítélése szerint érdemi tárgyalásra alkalmatlan perújítási kérelmet, valamint az előzetes döntéshozatal kezdeményezésére irányuló kérelmet elutasította. Az elsőfokú bíróság döntése indokolásában a Pp. szabályaira és az egységes bírói jogalkalmazásra hivatkozással hangsúlyozta, hogy jogkérdésben nincs helye perújításnak, ezért a Kúria ítéletében a bírósági eljárás kereteire vonatkozóan kifejtett jogi álláspont nem lehet oka, alapja a perújításnak. A bíróság szerint a jogerős ítélettel szemben kifejtett jogszerűségi, a jogszabályok értelmezésére vonatkozó kifogások orvoslására a perújítás jogintézménye nem alkalmas. Mivel a perújítás megengedhetősége körében a bíróságnak ténykérdésben kell állást foglalnia, úgy ítélte meg, hogy fogalmilag kizárt az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése a feltenni indítványozott kérdésben.
- [7] A perújító indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 1.Kpkf.670.333/2015/7. számú, panasszal támadott végzésével elutasította a perújítónak az előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránti indítványát, az elsőfokú bíróság végzését pedig – az illeték fizetésére vonatkozó rendelkezés mellőzésével – helyben hagyta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel a tényállást és abból helytállóan következtetett arra, hogy a perújítási kérelemben előadottak a perújítás alapjául nem szolgálhatnak, az e körben kifejtett indokokkal is egyetértett. Hangsúlyozta, hogy a perújító (indítványozó) a tényállás jogi minősítését kifogásolta, ugyanakkor a perújítás nem a jogalkalmazási hibák, hanem a jogi minősítés alapjául szolgáló tényállás hibáit van hivatva korrigálni. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a perújítási kérelemben előadott tényállást nem csak az első-, és másodfokú bíróság, hanem a Kúria is minősítette, így arról mindhárom szinten eljáró bíróság kifejtette jogi álláspontját, ezért a perújító állításával szemben nincs arról szó, hogy a perújító felperes keresete részben elbírálatlan maradt. A perújító előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmének teljesítését a másodfokú bíróság azzal az indokkal mellőzte, hogy az uniós joganyag a perújítás megengedhetőségére vonatkozóan szabályozást nem tartalmaz, ilyen szabályozásra a perújító sem hivatkozott.
- [8] 2. Az indítványozó a másodfokú bíróság jogerős végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszában egyrészt az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított, és az ügyben az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés b) pontjával, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított bírósághoz fordulás jogával, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság követelményével összefüggésben alkalmazandó jogorvoslati jogának sérelmére hivatkozott.
- [9] Hangsúlyozta, hogy a perújítás megengedésének elutasítása az Alkotmánybíróság gyakorlatára figyelemmel önmagában nem járna jogorvoslathoz való jogának sérelmével, jelen ügyben azonban jelentősége van annak, hogy közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata során került sor olyan jogsértésekre, amelyek a bírósági felülvizsgálat mint jogorvoslat hatékonyságát és teljességét akadályozták meg. Állítása szerint a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott ítélete és a perújítási kérelmét elutasító végzés együttesen eredményezte azt, hogy nem jutott tényleges és hatékony jogorvoslathoz a KDB döntésével szemben. Érvélése szerint az alkalmassági kritérium alkalmatlanságának kérdése és annak el nem bírált jellege egyértelműen ténykérdés, nem pedig jogkérdés. Álláspontja szerint amennyiben a fél az igényérvényesítés során hivatkozik egy tényre, amelyet a bíróság észlel ugyan, de aztán bármilyen okból nem értékeli, és nem dönt róla, akkor az ilyen tény a bíróság által el nem bíráltnak minősül, az el nem bíráltság következménye pedig, hogy az adott tény a fél részéről hibáján kívül nem érvényesítettnek kell tekinteni.
- [10] Az indítványozó szerint a Fővárosi Törvényszék döntése jogorvoslathoz való jogának sérelmét azzal okozta, hogy perújítási kérelmét a Kúriának az eljárás kereteire vonatkozó jogértelmezésével szemben megfogalmazott jogi kifogásnak minősítette, továbbá megállapította, hogy az alkalmassági kritérium alkalmatlanságára vonatkozó kifogásról a Kúria kifejtette jogi álláspontját. Állította, hogy az a bírósági felülvizsgálat, amelynek keretében kizárólag az ítéleti pontossággal megjelölt jogszabálysértéseket bírálják el érdemben, illetve határidőben előterjesztett „jogszabálysértéseket” egyáltalán nem bírálják el – végső soron azért, mert az el nem bírált tényt elbírált jogkérdésnek minősítik –, így az nem tesz eleget a tényleges és hatékony jogorvoslat, bírósági felülvizsgálat és bírói jogvédelem követelményének.

- [11] Az indítványozó szerint a támadott bírói döntés a törvényes bíróhoz való jogát, és ezáltal az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz biztosított jogát azzal sértette meg, hogy a perújítás megengedhetőségével összefüggésben nem kezdeményezte az EUB előzetes döntéshozatali eljárását. Értelmezése szerint azokban az esetekben, amikor magyar bíróság köteles előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni, az EUB törvényes bírónak minősül, e körben a német és az osztrák alkotmánybíróságok, illetve az Emberi Jogok Európai Bírósága határozataira hivatkozott. Érvelése szerint a perújítás megengedhetősége körében tekintettel kellett volna lenni az uniós jog releváns rendelkezéseire és elveire, azaz a közbeszerzési jogorvoslati irányelvekben rögzített hatékony jogorvoslat követelményére, valamint az egyenértékűség, és különösen a tényleges érvényesülés elvére. Állította, hogy a Fővárosi Törvényszéknek mint végső fokon eljáró bírói fórumnak az EUB előzetes döntését kellett volna kérnie a perújítás megengedhetősége körében az indítványozó által feltenni kért kérdésben.
- [12] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben előírt feltételeknek.
- [13] Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okoknál fogva nem fogadható be.
- [14] Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság vizsgálata a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik, ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében az indítványhoz kötötten ítéli meg az Alkotmánybíróság azt is, hogy az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételek valamelyike fennáll-e.
- [15] Az indítványozó állítása szerint jogorvoslathoz való jogának sérelme érdemben befolyásolta a támadott bírói döntést: alaptörvény-ellenesség hiányában a perújítás megengedhetőségével kapcsolatos eljárás mindenképpen eltérő tartalmú döntéssel zárult volna, amely megteremtette volna az objektív lehetőséget a perújítási eljárás lefolytatására, és ezáltal az indítványozó alapjogainak érvényesülésére. Állította, hogy törvényes bíróhoz való jogának sérelme, azaz az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének elmaradása a támadott bírói döntést szintén érdemben befolyásolta. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként jelölte meg az indítványozó, hogy a jogorvoslathoz való jog, a közigazgatási határozatok felülvizsgálatára vonatkozó követelmény, valamint a bírósághoz fordulás joga miként érvényesül közbeszerzési ügyekben, és e jogok érvényesülésére milyen hatással vannak a jogorvoslati határidők, a jogorvoslati kérelmekhez kötöttség és a perben el nem bírált tények bíróságok általi értelmezése, ideértve a tény- és jogkérdések közötti különbségtételt is. Az indítványozó alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekinti, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése magában foglalja-e a törvényes bíróhoz való alapvető jogot, s ha igen, levezethető-e abból az utolsó fokon eljáró bíróságnak előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó kötelezettsége.
- [16] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az „Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, [...] a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]]. A „bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon. [...] Az eljárás lefolytatása, a tényállás megállapítása és értékelése, az alkalmazandó jog meghatározása és annak az értelmezése kizárólag a rendes bíróság feladata” [3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [28], [29]].
- [17] A Pp. 266. § (1) bekezdése alapján a bíróság hivatalból vizsgálja, hogy a perújításnak a 260–262. §-ban meghatározott előfeltételei fennállnak-e. A perújítás megengedhetőségének vizsgálata során a bíróságnak többek között abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a perújítás alapjául felhozottak ténykérdésnek vagy jogkérdésnek minősülnek, a felhozott tény az alapeljárásban elbírálták vagy nem, az el nem bírált ténye kihatott-e a jogerős ítélet megalapozottságára. Az indítványozó a bíróságnak a fenti kérdésekben elfoglalt álláspontját kérdőjelezi meg, ebből pedig az következik, hogy az indítvány a támadott bírói döntés törvényességi, és nem alkotmányossági felülvizsgálatára irányul. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panasz lényegében – az alapperben hozott kúriai felülvizsgálati ítélettel szemben benyújtott panaszhoz hasonlóan – arra

irányul, hogy az alkalmatlansági kifogást érdemben bírálja el a bíróság. Az Alkotmánybíróság gyakorlata azonban a jelen ügyre vonatkozóan is annak megállapítását teszi szükségessé, hogy az Alkotmánybíróság nem veheti át a bíróságok szerepét, a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a hatáskörébe.

- [18] A törvényes bíróhoz való jog sérelmét állító indítványi elem vonatkozásában az Alkotmánybíróság ugyancsak arra hívja fel az indítványozó figyelmét, hogy a bíróságok feladata és felelőssége az előzetes döntéshozatal kezdeményezésével összefüggő kérdésekben (pl. szükségesség, előterjesztési kötelezettség) dönteni, e tekintetben tehát az alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi kérdést nem vet fel.
- [19] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételek egyikének sem felel meg. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel – az Abtv. 56. § (1) és (3) bekezdésére is figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/198/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3251/2016. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvény 2. § (1) bekezdése, valamint a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.Kpk.50.033/2015/4. számú végzése, és a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Kpkf.21.054/2015/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel eljáró indítványozók (a nemperes eljárásban kérelmezők, a továbbiakban: indítványozók) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszaikban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Knp.) 2. § (1) bekezdése, illetve az általuk kezdeményezett közigazgatási nemperes eljárásban első- és másodfokon hozott bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól.
- [2] A panasz alapjául szolgáló nemperes eljárás előzményeként kisajátítási eljárás és polgári per volt folyamatban. A Veszprémi Járási Tanács VB. Igazgatási Osztálya 2201-18/1969. számú határozatával rendelte el balatonkenesei ingatlanok kisajátítását. A hatóság a vitatott tulajdoni viszonyokkal érintett ingatlanok vonatkozásában a kártalanítás kérdésében nem döntött, úgy rendelkezett, hogy a kártalanítási eljárást kiegészítő eljárás keretében majd azokkal szemben kell lefolytatni, akik bizonyítják, hogy a kisajátított ingatlanoknak a határozat meghozatalakor tulajdonosai voltak. A kisajátított ingatlanoknak az indítványozók ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonosai voltak, akik – más hasonló helyzetben lévő személyekkel együtt – tulajdonjoguk megállapítása iránt pert indítottak. A per során a felek részegyezséget kötöttek, amely rögzítette, hogy a kisajátított ingatlanoknak a tulajdonostársak milyen arányban tulajdonosai. A részegyezségre hivatkozással a kártalanításra jogosult tulajdonosok egyike kezdeményezte a kártalanítási eljárás lefolytatását. Ezt az eljárást később – hatósági engedélyezési eljárások jogerős befejezéséig – a hatóság felfüggesztette. Ezt követően a Budai Központi Kerületi Bíróság az előtte folyamatban lévő perben végzésével jóváhagyta a kisajátítással érintett ingatlanok tulajdonosai, haszonélvezői és az alperes Balatonkenese Nagyközség Önkormányzata alperes között csereingatlannal történt kártalanítás jogcímén létrejött egyezséget. Az egyezségkötésben Boros Károly Pál indítványozó személyesen, illetve a többi indítványozó képviselőjében részt vett. Az egyezségben részes tulajdonostársak az egyezségben rögzítették, hogy tulajdonjoguknak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésével a kisajátítási eljárást, illetve az egyezséggel a közöttük folyó pert véglegesen lezárnak tekintik, továbbá az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzést követően kezdeményezik a felfüggesztett kártalanítási eljárás megszüntetését, ehhez a kártalanítási eljárást kezdeményező tulajdonostárs jogi képviselőjét hatalmazták meg. A Közép-dunántúli Regionális Közigazgatási Hivatal 2008. december 30-án kelt végzésével a kártalanítási eljárást a kezdeményező tulajdonostárs kérelmére megszüntette, a végzést a kérelmező jogi képviselőjének kézbesítették.
- [3] Az indítványozók 2013-ban az eljárást megszüntető végzés felülvizsgálata iránt keresetet nyújtottak be, amelyben azt állították, hogy a megszüntetett közigazgatási eljárás során nem volt jogi képviselőjük, részükre pedig nem kézbesítették a végzést. Hangsúlyozták, hogy jogorvoslati jogukat csak a kérelmükre másolatban megküldött végzés kézbesítésétől számított határidőben tudták gyakorolni. A bíróság a keresetről – az 1/2009. Közigazgatási jogegységi határozatra figyelemmel – végzés elleni felülvizsgálati kérelemként, nemperes eljárásban döntött, a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül, elkészttség miatt elutasította. A végzés ellen az indítványozók felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be, amelyet a Kúria hivatalból azzal az indokkal utasított el, hogy a közigazgatási nemperes eljárásban hozott végzés ellen a további jogorvoslatot törvény zárja ki.

- [4] Az elsőfokú bíróság és Kúria végzése ellen az indítványozók alkotmányjogi panaszt nyújtottak be, amelyet az Alkotmánybíróság 3078/2014. (III. 26.) AB végzésével visszautasított.
- [5] Ezt követően az indítványozók kérelemmel fordultak a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, és az illetékes közigazgatási szerv arra való kötelezését kérték, hogy a kártalanítási eljárást megszüntető végzést első ízben eredeti okiratként kézbesítse jogi képviselőjük részére. Kérték a hatóság arra való kötelezését is, hogy a kisajátítási határozat meghozatalát követően elhalálozott ügyfelek, valamint a kisajátítást kérelmező tanács jogutódjaként eljáró önkormányzat esetében az eljárás félbeszakadásának időpontjára vonatkozóan hozza meg az eljárást felfüggesztő és a jogutódlásokat megállapító végzéseket, és kézbesítse azokat a kérelmezők részére.
- [6] Az első fokon eljáró bíróság végzésével a kérelmet arra hivatkozva utasította el, hogy a Knp. 2. §-ában az eljárás lefolytatására kötelezés jogszabályi feltételei nem állnak fenn.
- [7] Az indítványozók fellebbezése folytán eljáró Veszprémi Törvényszék részben eltérő indokolással helybenhagyta a végzést. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a kérelmezőknek először a felügyeleti szervhez kellett volna fordulniuk az állított és orvosolni kért mulasztás elhárítása érdekében, a Knp. 2. § (1) bekezdése csak végső esetben, a közigazgatás jogellenes hallgatása esetén és a törvényi feltételek megléte mellett jogosítja fel a bíróságot a közigazgatási szerv eljárásra kötelezésére.
- [8] Az indítványozók ezután a kérelmezett közigazgatási szerv felügyeleti szervéhez fordultak. A Miniszterelnökséget vezető miniszter a felügyeleti intézkedés iránti kérelmet elutasította. Arra hivatkozott, hogy a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a kártalanítási eljárást megszüntető végzés ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzésével már megállapította, hogy az indítványozók jogi képviselője részére a felülvizsgálni kért végzés 2009. január 15. napján kézbesítésre került, a hatóságot pedig a 2004. évi CXL. törvény 109. § (4) bekezdése alapján a bíróság határozatának a rendelkező része és indokolása is köti. A felügyeleti szerv indoklása szerint eljárást felfüggesztő, illetve jogutódlást megállapító végzések meghozatalára kötelezésnek azért nincs helye, mert a kisajátítási és a kártalanítási eljárások már jogerősen befejeződtek.
- [9] Az indítványozók a felügyeleti szerv döntését követően újabb kérelemmel fordultak az illetékes közigazgatási hatóság kötelezése iránt a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz. Kérelmük tartalma és indokai – a felügyeleti szerv intézkedésével kapcsolatos indokokat kivéve – megegyeztek a bíróság által már elutasított kérelemben foglaltakkal. Az elsőfokú bíróság 1.Kpk.50.033/2015/4. számú végzésével elutasította az indítványozók kérelmét. Indokolása szerint a felügyeleti szerv eljáró, eljárási kötelezettségének tehát eleget tett, így nem állnak fenn az elsőfokú hatóság eljárásra kötelezésének a Knp. 2. §-ában meghatározott feltételei. A bíróság hangsúlyozta, hogy sem a Ket., sem a Pp. rendelkezései nem biztosítanak számára lehetőséget a felügyeleti intézkedés iránti kérelmet elutasító döntés felülvizsgálatára, így a bíróság nem vizsgálhatja a döntés jogszerűségét. A bíróság megállapította, hogy a jogerősen befejezett kisajátítási és kártalanítási eljárásban nincs lehetőség az eljárás félbeszakadásának, a jogutódlásnak a megállapítására, mint ahogy nincs jogi eszköz a kártalanítási eljárást megszüntető végzés ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasító végzés felülvizsgálatára sem.
- [10] A végzés ellen az indítványozók fellebbezéssel éltek. A Veszprémi Törvényszék 3.Kpkf.21.054/2015/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta, mert mind a megállapított tényállást, mind az abból levont jogi következtetést helyesnek tartotta.
- [11] 2. Az indítványozók az Alkotmánybíróság főtítkárának tájékoztatására és hiánypótlásra történő felhívására módosított alkotmányjogi panaszukban a Knp. 2. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét a XIII. cikk (1) bekezdésének, és a XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmére hivatkozással állították. A támadott jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére irányuló kérelmük mellett indítványozták, hogy az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva állapítsa meg, hogy a Knp. 2. § (1) bekezdésének az Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos, „jogalkotási” mulasztásból eredő alaptörvény-ellenesség áll fenn, a rendelkezés a jelen panaszeljárással érintett nemperes eljárásokban nem alkalmazható. Indítványozták továbbá, hogy az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva alkotmányos követelményként állapítsa meg, hogy a Knp. 2. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási kötelezettségre kötelezése a hatóságnak a panaszosokat más ügyfelekkel azonos módon megilleti.
- [12] Az indítványozók a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.Kpk.50.033/2015/4. számú végzése, és a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Kpkf.21.054/2015/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló panaszt is előterjesztettek. Állításuk szerint a támadott bírói döntések az Alaptörvény I. cikk (1)–(2) bekezdését, a XIII. cikk (1)–(2) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdését sértik.

- [13] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panaszok megfelelnek-e az Abtv.-ben előírt formai és tartalmi feltételeknek. Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panaszok az alábbi okoknál fogva nem fogadhatóak be.
- [14] Az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az Alaptörvény, valamint az Abtv. szerint arra jogosult indítványa alapján jár el. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglaltakat. A kérelem határozottságára vonatkozó követelmény jelentőségét az Abtv. 52. § (2) bekezdésében az Alkotmánybíróságnak címzett előírás mutatja, amely szerint az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.
- [15] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelemben meg kell jelölni az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont szerint pedig az indítványnak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Ezekből a jogszabályi feltételekből következik, hogy az indítványból ki kell annak derülnie, hogy az indítványozók szerint mi a tartalma a megsérteni vélt alkotmányos jognak, továbbá az indítványban be kell mutatni, hogy az Alaptörvény indítványozók által megjelölt rendelkezéseivel a támadott bírói döntések, jogszabályi rendelkezés miért ellentétesek.
- [16] Az indítvány ezeknek a feltételeknek nem felel meg. Az indítványozók hivatkoztak az I. cikk (1)–(2) bekezdésének és a XV. cikk (1) bekezdésének sérelmére, de csupán megjelölték ezeket a rendelkezéseket, sem azok tartalmát, sem saját sérelmüket nem fejtették ki. Nem felel meg a határozottság követelményének az indítványnak a tulajdonhoz és a jogorvoslathoz való jog sérelmére alapított eleme sem. Az indítványozók az Alkotmánybíróság határozataiból ismertetnek részleteket, de saját sérelmeiket nem fogalmazták meg, így az indítványból az sem derül ki, hogy panaszaik tárgya – külön-külön – miért ellentétes a megsérteni vélt alkotmányos rendelkezésekkel. A kérelem határozottsága és egyértelműsége követelményének sérelmét okozza továbbá, hogy az indítványozók a panaszaik tárgyától eltérve, a korábbi panasz alapjául szolgáló ügyben elszenvedni vélt sérelmeiket hozzák fel abból az álláspontjukból kiindulva, hogy a kárpótlási eljárás még mindig folyamatban van.
- [17] Az Alkotmánybíróságnak olyan indítvány befogadhatóságáról kellett döntenie, amelyet több indítványozó terjesztett elő, akik mindannyian éltek az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, illetve 27. §-ára alapított, több bírói döntést is sérelmező panasszal. Az indítványozók állítása szerint a támadott bírói döntés illetve jogszabályi rendelkezés egyaránt több alaptörvényi rendelkezéssel ellentétes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint, „[h]a a panaszos egyetlen beadványban egyaránt támad jogszabályi rendelkezést és bírói döntést is, esetleg ezek közül többet is, akkor panaszának valamennyi jogszabályi rendelkezés, illetve bírói döntés vonatkozásában, külön-külön ki kell elégítenie a törvényben meghatározott követelményeket. Az indítványból világosan ki kell derülnie, hogy mely jogszabályi rendelkezést, illetve mely bírói döntést mely alkotmányos jog sérelme miatt tart a panaszos alaptörvény-ellenesnek, és milyen indokok alapján. Ha az indítványozó több alkotmányos jog sérelmét is állítja, ezek tekintetében önálló érvelést kell előterjesztenie, vagy be kell mutatnia, hogy a támadott norma vagy bírói döntés miként vezet egyidejűleg több alkotmányos jog sérelme, illetve ezek miként függenek össze egymással. Ugyanez a helyzet, ha a panaszos több jogszabályi rendelkezés vagy bírói döntés vizsgálatát kéri egyetlen beadványban. Nem tekinthető ezért az indítvány határozottnak, ha a panaszos felsorolásszerűen több rendelkezést vagy döntést, illetve akár egy, akár több jogszabályi rendelkezést vagy bírói döntést több alkotmányos jog sérelmét állítva támadja, a megjelölt szabályok, bírói döntések tartalmához és az alkotmányos joghoz nem igazodó, összevont vagy általános indokolással” [3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [15]]. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítvány a fentiekben megfogalmazott elvárásoknak sem felel meg. Az indítványnak a már megállapított hiányosságait tovább fokozza, hogy abban nem különülnek el egyértelműen és határozottan a bírói döntésekre, és a jogszabályi rendelkezésre, az egyes alkotmányos sérelmekre, illetve ezek összefüggésére vonatkozó részek.
- [18] Az indítványozók részletes indokolás nélkül hivatkoztak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmére is. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a hatósági eljárások alkotmányos garanciáit fogalmazza meg.
- [19] Az indítványozók a támadott jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben indítványozták, hogy az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva állapítsa meg a jogalkotó mulasztását, illetve állapítson meg az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményt. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasz alapja a bírósági eljárásban alkalmazott jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenessége lehet,

a panaszos emiatt a jogszabály, jogszabályi rendelkezés megsemmisítését kérheti az Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pontja alapján.

- [20] Az Abtv. indítványozók által is megjelölt 46. § (1) és (3) bekezdése az Alkotmánybíróság hivatalból megtehető megállapításokra vonatkozó hatáskörét megállapító rendelkezés. Mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség, illetve alkotmányos követelmény megállapításának kezdeményezésére mindezek alapján az indítványozók nem jogosultak.
- [21] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszok nem felelnek meg a befogadhatóság törvényi feltételeinek, így érdemi elbírálásukra nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel – az Abtv. 56. § (1) és (3) bekezdésére is figyelemmel – a panasz befogadhatósága egyéb feltételeinek vizsgálatát mellőzve az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h), és c) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2016. november 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/405/2016.

• • •

Az Alkotmánybíróság Határozatait az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető
HU ISSN 2062–9273